

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TIP EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MEZUNİYET SONRASI KULAK BURUN BOĞAZ
EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNDE KİTLESEL AÇIK
ÇEVİRİMİÇİ DERSLERİN KULLANIMININ
ARAŞTIRILMASI

Dr. Hülya EYİĞÖR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2019-ANTALYA

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TIP EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MEZUNİYET SONRASI KULAK BURUN BOĞAZ
EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNDE KİTLESEL AÇIK
ÇEVİRİMİÇİ DERSLERİN KULLANIMININ
ARAŞTIRILMASI

Dr. Hülya EYİGÖR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Erol GÜRPINAR

"Kaynakça gösterilerek tezinden yararlanılabilir."

2019-ANTALYA

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma jürimiz tarafından Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Tıp Eğitimi Programında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 03./01./2019

İmza

Tez Danışmanı : Prof.Dr. Erol Gürpınar

Akdeniz Üniversitesi

Üye : Prof.Dr. Yeşim ŞENOL

Akdeniz Üniversitesi

Üye : Doç.Dr. Levent ALTINTAŞ

Acıbadem Üniversitesi

Üye : .....

.....

(Ünvanı, Adı Soyadı)

(Üniversite)

Üye : .....

.....

(Ünvanı, Adı Soyadı)

(Üniversite)

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun ...../...../..... tarih ve ...../..... sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

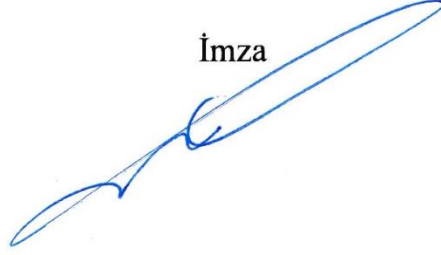
Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara, kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı beyan ederim.

Dr. Hülya EYİGÖR

İmza

Tez Danışmanı

Prof.Dr. Erol Gürpınar

İmza

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimin sırasında bilgi ve deneyimlerini paylaşan ve tez çalışmam sürecinde desteklerini esirgemeyen başta değerli tez danışmanım Prof. Dr. Erol Gürpınar'a, Prof.Dr. Yeşim Şenol'a, Doç.Dr. Kemal Alimoğlu'na ve tüm Akdeniz Üniversitesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı çalışanlarına teşekkür ederim.

Eğitimim süresince yardımlarını esirgemeyen Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü personeline teşekkür ederim.

Tezimin online anket programının hazırlanmasında verdiği katkılardan dolayı End. Müh. Mehmet Yıldız'a teşekkür ederim

Hayatımın her anında destekleriyle yanımda olan eşim Prof. Dr. Mete Eyigör ve prenseslerim Eliz ve Nazlı'ya sevgi ve şükranlarımı sunarım.

Dr.Hülya EYİGÖR

2019

ÖZET

Amaç: Massive Open Online Course (MOOC), tıp eğitiminde ve mezuniyet sonrası eğitimde kullanımı dünyada giderek yaygınlık kazanırken, ülkemizde tıp eğitiminde ve mezuniyet sonrası MOOC kullanımıyla ilgili bilgiler yok denecek kadar azdır. Türkiye'de mezuniyet sonrası KBB alanında MOOC'un eğitim-öğrenim amaçlı kullanımları hakkında bilgi sahibi olmak ve farkındalığı artırmak amacıyla anket çalışması yapılması planlanmıştır.

Yöntem: Türk KBB Boğaz Derneğinin haberleşme kanalı KBB platformuna üye olan KBB uzmanı ve uzmanlık öğrencileri araştırma evrenini oluşturmaktadır. Hazırlanan anket formu Derneğin haberleşme kanalı KBB platformunda yayınlanmış ve gönüllülerin linki tıklayarak anketi cevaplandırmaları istenmiştir.

Bulgular: Çalışmaya gönüllü 210 KBB uzman ve uzmanlık öğrencisi katıldı. Çalışmaya katılanların %69' nu kadınlar % 31'ni erkekler oluşturmaktaydı. Gönüllülerin çoğunluğu (%26, 2) 36-40 yaş aralığındaydı. Çalışmaya katılan gönüllülerin çalışma yapıldığı dönemde %53,8'i (113) uzman doktor, %19,5'i asistan doktor (41), %10,5'i (22) profesör, %8,1'i (17) doçent doktor, %8,1(17) yardımcı doçent doktor kadrosunda çalışmaktaydı. "MOOC programları hakkında bilgiye sahip misiniz ?" sorusuna yalnızca 19 (%9) kişi "evet" yanıtı verirken, daha önce MOOC platformuna dahil olan katılımcıların oranı %2,9 (6) olarak saptandı. Akademik ünvan ve MOOC programından haberdar olma ilişkisi değerlendirildiğinde öğretim üyelerinin, uzman ve asistanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde MOOC programlarından haberdar oldukları saptanmıştır (p= 0.032) Katılımcıların %51 tıpta mezuniyet sonrası eğitim için MOOC'un kullanılabileceği görüşüne "tamamen katılıyorum" yanıtını vermişlerdir. Ancak akademik yükseltme kriteri olarak kullanılması konusunda gönüllülerin çoğunluğu kararsız kalmıştır.

Sonuç: Sonuç olarak mezuniyet sonrası KBB eğitiminde MOOC programlarının kullanımının ve gönüllülerin bu alandaki bilgilerinin oldukça düşük olduğu tesbit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Massive open online course, mezuniyet sonrası eğitim, kulak burun boğaz

ABSTRACT

Objective: While the use of Massive Open Online Course (MOOC) in medical education and post-graduate education is becoming more and more widespread in the world, there is little information about the use of MOOC in medical education and after graduation in our country. Thus, it is planned to carry out a survey study in Turkey to have information and expand awareness about the usage of MOOC for education and training purposes in the field of ENT after graduation.

Method: The ENT specialists and students who are members of the ENT platform of the Turkish ENT Association form the research universe. The prepared questionnaire was published on the communication platform of the ENT Association platform, and volunteers were asked to answer the questionnaire by clicking the link.

Results: A total of 210 volunteer ENT specialists and students participated in the survey study. 69% of the participants were women, and 31% were men. The majority of the volunteers (26,2%) were in the 36-40 age range. 53.8% (113) of the volunteers were working as a specialist doctor, 19,5% (41) as an assistant, 10.5% (22) as a professor, 8.1% (17) as an associate professor, 8,1% (17) as an assistant professor in the period when the study was conducted. While only 19 (9%) respondents answered "yes" to the question "Do you know about MOOC programs?" the ratio of participants who were previously involved in the MOOC platform was determined as 2.9% (6). When the relationship between academic title and being aware of the MOOC program was evaluated, it was determined that the instructors were aware of the MOOC programs at a statistically significant level compared to the specialists and assistants ($p = 0.032$). 51% of the respondents responded as "I completely agree" to the opinion that MOOC can be used for post-graduate education in medicine. However, the majority of volunteers remain undecided about using them as criteria for an academic upgrade.

Conclusion: As a result, it was found that the use of MOOC programs in post-graduate ENT education and the information of volunteers in this area were quite low.

Keywords: Massive open online course (MOOC), Postgraduate education, Ear nose and throat (ENT)

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar DİZİNİ	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
SİMGELER ve KISALTMALAR	vii
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Tanım	3
2.2. Massive Open Online Course Türleri	3
2.3. Tarihçe	4
2.4. MOOC Eğitiminin Avantajları ve Dezavantajları	5
2.5. Dünyada Yaygın Kullanılan MOOC Platformları	6
2.5.1. Coursera	7
2.5.2. EdX	7
2.5.3. Udacity	8
2.5.4. Khan Academy	8
2.6. Türkiye'de MOOC platformları	8
2.7. Tıp Eğitiminde MOOC Kullanımı	9
2.8. MOOC Platformlarında Öğrenmeyi En İyi Nasıl Ölçebiliriz?	10
3. GEREÇ ve YÖNTEM	12
3.1. Yöntem ve Araçlar	12
3.2. İstatiksel Değerlendirme	12
4. BULGULAR	13
5. TARTIŞMA	19
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	23
KAYNAKLAR	24

EKLER

28

EK-1. Türk KBB Boğaz Derneğinin haberleşme kanalı KBB platformunda yayınlanan MOOC bilgilendirme yazısı

EK-2. Mezuniyet Sonrası KBB Eğitim Ve Öğretiminde Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin Kullanımı Anket Formu

ÖZGEÇMİŞ

32

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 2.1. MOOC eğitiminin avantajları	5
Tablo 2.2. MOOC eğitiminin dezavantajları	6
Tablo 4.1. “Hangi sosyal Medyayı (Facebook, Twitter, Youtube, WhatsApp vb.) KBB uzmanlık Eğitimi için kullanıyorsunuz?” sorusuna gönüllülerin verdiği yanıtlar	15
Tablo 4.2. MOOC programlarının mezuniyet sonrası KBB eğitiminde kullanılması hakkında önermelerin dağılımı	17
Tablo 4.3. MOOC programlarından haberdar olma ve akademik kariyer ile ilişkisi	18

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. MOOC Türleri	4
Şekil 2.2. MOOC kullanıcılarının ülkelere göre dağılımı	6
Şekil 2.3. Dünyada yaygın kullanılan MOOC platformları	7
Şekil 4.1. Çalışmaya katılan gönüllülerin yaş dağılımı	13
Şekil 4.2. Çalışmaya katılan gönüllülerin çalıştığı kurumlara göre dağılımları	13
Şekil 4.3. "Tıp fakültesinden ne zaman mezun oldunuz" sorunuza alınan yanıtların dağılımı.	14
Şekil 4.4. Çalışmaya katılan gönüllülerin uzmanlık eğitimi aldığı kurumların dağılımı.	14
Şekil 4.5. "Sosyal medyayı KBB eğitiminiz için ne sıklıkla kullanıyorsunuz" sorusuna gönüllülerin verdiği yanıtlar	15
Şekil 4.6. "Sosyal Medyayı KBB eğitiminde en sık neler için kullanıyorsunuz? sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar	16
Şekil 4.7. Daha önce MOOC programına dahil olanların kullandığı MOOC platformlarının dağılımı	16

SİMGELER ve KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
Connectivist MOOC	cMOOC
Extension MOOC	xMOOC
KBB	Kulak Burun Boğaz
MIT	Massachusetts Teknoloji Enstitüsü
MOOC	Massive Open Online Course

1.GİRİŞ

Yirmi birinci yüzyılın teknolojik ve eğitim devrimi, çevrimiçi açık online kurslara erişimi artırmıştır. Dijital teknolojinin gelişmesiyle birlikte eğitim alanı yanında iş alanlarında da kullanımı yaygınlık kazanmaya başlamıştır. Özellikle zaman kısıtlılığı, ulaşım zorluğu, ekonomik olması gibi faktörler dikkate alındığında kişileri farklı eğitim ortam ve araçları aramaya yönlendirmiştir. Özellikle belli bir kuruma bağlı kalmaksızın internet kaynaklarını kullanarak öğrenme modelleri son zamanlarda popülerlik kazanmıştır. (Kop, 2011). Mobil teknolojinin gelişmesi eğitim alanlarında da mobil uygulamaların öne çıkmasına yol açmıştır (de Waard, 2013). Mobil uygulamaların kullanımıyla öğrenilen bilgiler, eş zamanlı olarak iş ortamına aktarılmasına olanak sağlaması açısından değerli kabul edilmektedir (Mishra, 2013). Açık ve uzaktan eğitim sistemi globalleşen, değişen toplumun artan gereksinimini sağlamak amacıyla ortaya çıkmış bir eğitim sistemi olarak savunulmaktadır. En çekici özelliği de bireylerin kendi istekleriyle, istedikleri zaman, istedikleri ders içeriklerini oluşturdukları ve arzu ettikleri takdirde diğer bireyler ile tartışma ortamı oluşturabilecekleri geniş kapsamlı bir öğrenme modeli olmasıdır. Bu derslerin yaygınlığı dünyada her alanda her geçen gün artmaktadır (Stracke, 2014). Ders kaynaklarına bireylerin istedikleri zaman istedikleri her yerden ulaşabilme imkanına sahip olmaları avantaj sağlamaktadır. Ayrıca bu öğrenme modelini öğrencilerin yanında, erişkinler ve çalışan bireylerin de kullanabilmesi nedeniyle geniş bir öğrenen profili oluşmaktadır (Stracke, 2014). Dünyadaki kurumsal ve seçkin eğitim kurumlarının eğitim faaliyetlerini bu dersler aracılığı ile sürdürmeye başlaması son dönemde yatırımcıları ve araştırmacıları bu alanlara daha fazla odaklanmaya sevk etmiştir (Baker ve ark., 2014). Günümüzde erişkinlerin üçte birinin tıp alanında tanı amaçlı internet sitelerini kullandığı bildirilmiştir (Fox ve Duggan, 2013)

Uzaktan ve açık öğretim günümüzde yaygın olarak kullanılan bir eğitim aracıdır. Bu amaçla kullanılan platformlardan biride Massive Open Online Courses (MOOCs) olarak adlandırılan platformlardır. MOOC'ler, belirli bir üniversiteye kaydolmak, öğrenim ücretini ödemek veya bir lisans programına katılmak zorunda kalmaksızın bireylerin seçmeli olarak bilgi edinmelerine olanak tanıyan bir sistem uygulamaktadır. Günümüzde kitlesel açık çevrimiçi ders sağlayıcıları olarak Coursera, Edx, Udacity, Futurelearn, Openstudy, Codecademy, Openlearning, NPTEL, Khan Academy,

Udemy ve ALISON internet adresleri kullanılmaktadır. MOOC tıp eğitiminde ve mezuniyet sonrası eğitimde kullanımı dünyada giderek yaygınlık kazanmaktadır. Literatürde ülkemizde tıp eğitiminde ve mezuniyet sonrası MOOC kullanımıyla ilgili ile ilgili yayınlar çok az sayıdadır. Kulak Burun Boğaz (KBB) alanında bu konuda yayına rastlanmamıştır. Bu çalışma ile KBB alanında uzmanlık eğitimi alan ya da bu alanda uzman olarak çalışan hekimler arasında MOOC hakkındaki bilgi düzeylerini, kullanımın yaygınlığını araştırarak bir durum tespiti yapmak ve farkındalık yaratmak hedeflenmiştir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Tanım

Orjinal terim olarak Massive Open Online Courses (MOOC) temel olarak 4 ana kavramı içermektedir.

1- Massive 'Kitleselel'; Sınırsız sayıda katımcıların yanında, ulaşabildiği kapsamla ilgili olarak kampüs dışına taşarak küresel sınıf yani öğrencilerin ve kullanılan araçların çeşitliliğini kapsamaktadır.

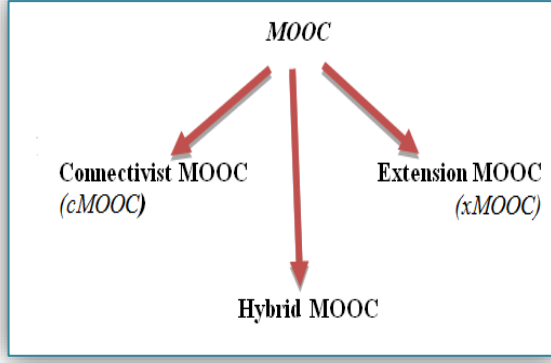
2- Open "Açıklık"; Katılımcıların bir kısıtlama olmaksızın özgürce derslere erişmeyi ve katılımcılar ile bilgi kaynakları arasında doğrudan iletişim ve etkileşim kurmayı hedefleyen ortam olarak tanımlanmaktadır.

3- Online "Çevrimiçi"; Sunulan derslerin internetin eriştiği her yerde bireylerin eğitim almasına olanak sağlayacak erişimi tanımlamaktadır.

4- Course "Ders"; Sunulan eğitimlerin akademik olarak yapılandırılmasını ve pedagojik bir yaklaşımla hazırlanması olarak tanımlanabilir (Ergüney, 2015).

2.2. Massive Open Online Course Türleri

MOOC, temel olarak iki farklı tür ve bu türlerin birlikteliğinden oluşan ayrı alt bir türden oluşmaktadır. Connectivist MOOC (cMOOC) ve Extension MOOC (xMOOC) temel ana türleri oluşturmaktadır. "C" harfi "connectivism" (bağlantıcılık) kelimesinin kısaltması olarak kullanılırken, "x" harfi ise "exponential" kelimesinden gelir ve "kitleselel katılımı" veya "uzantıyı" ifade eder (Çoban, 2017). cMOOC daha çok yaratıcılığı, özerkliği ve sosyal bağlantıları ön planda tutarken, xMOOC video sunumları, sınavlar gibi araçları kullanarak içeriği sunmakta ve daha çok geleneksel öğrenme yöntemlerini temel almaktadır. Melez tip olarak tanımlanan hybrid MOOC ise, daha çok karma öğrenme yöntemlerini temel alan ve daha geniş bir öğrenen kitlesini hedefleyen MOOC türüdür (Şekil 2.1, Ongulu ve ark., 2016). cMOOC'lar bilginin üretimi ve artırılmasına odaklanırken, xMOOC'lar bilginin tekrarına ve sunumuna odaklanır. Hybrid MOOC'lar ise her iki yaklaşımı da benimsemektedir (Çoban, 2017). xMOOC'lar genellikle ABD çıkışlı olup dünya çapında milyonlarca öğrenci bu öğrenme platformlarını kullanmaktadır. Coursera, EdX, Udacity ve Khan Academy bu modelin öncü ve en yaygın bilinen örnekleridir.

Şekil 2.1. MOOC türleri (Ongulu ve ark., 2016).

2.3. Tarihçe

MOOC dünyada ilk olarak 2008 yılında iki Kanadalı araştırmacı George Siemens ve Stephen Downes tarafından Manitoba üniversitesinde Connectivism and Connectivity Knowledge (Bağlantıcılık ve Bağlantısal Bilgi) CCK08 adıyla 12 haftalık ders programını içeren bir uygulama ile ortaya çıkmıştır. Verilen bu dersleri kampüs öğrencilerinin yanı sıra dünyanın farklı yerlerinden 2.300 katılımcı çevrimiçi olarak takip etmiştir. CCK08 dersinin başarımından ardından birçok eğitimci, yüksek öğretim kurumu ve özel eğitim kurumu MOOC eğitimine ilgi duymaya başlamıştır. Bir sonraki MOOC uygulaması 2011 yılında Stanford Üniversitesinde katılımcı sayısı artırılarak kullanıcılara sunulmuştur (Ergüney M, 2015). Bu öğretimin öncülerinden biri olan Downes bunun bir tür çevrim içi ders olduğunu ve 'bağlantıcılık' (connectivism) teriminin internet ağı odaklı formasyon eğitimini açıklamak için kullanıldığını altını çizmiştir (Downes S, 2011).

Yapılan çalışmalar MOOC eğitimine dahil olmak için herhangi bir önkoşul gerektirmediğini ortaya koymuştur. Kişinin isteğine bağlı olarak platforma kayıt olması ve kursları takip etmesi yeterli kabul edilmektedir. Bu durum farklı katılımcı profillerinin oluşmasına yol açmıştır. de Waard'a göre katılımcılar 3 başlık altında toplanabilir. Buna göre;

Sessiz Katılımcılar: Sadece dersleri takip ederek öğrenme ortamında neler olup bittiğini merak eden katılımcılar olarak adlandırılır.

Orta Derecede Aktif Katılımcılar: Birkaç dersle ilgilenirler ve derslere katılan kişilerle etkileşimde bulunurlar. Aldıkları dersler konusunda derinlemesine bilgi sahibi olurlar, not ve deneyim paylaşımında bulunurlar.

Yüksek Derecede Aktif Katılımcılar: En az beş veya altı ders başlığına katılarak, bu konuda öneri geliştirirler ve uzman yardımı alan grup olarak tanımlanırlar.

2.4. MOOC Eğitiminin Avantajları ve Dezavantajları

MOOC eğitimini katılımcılara sağladığı avantajlar ve dezavantajlar Tablo 2.1, 2.2'de gösterilmiştir.(Ergüney M, 2015, Çoban S, 2017)

Tablo 2.1. MOOC eğitiminin avantajları

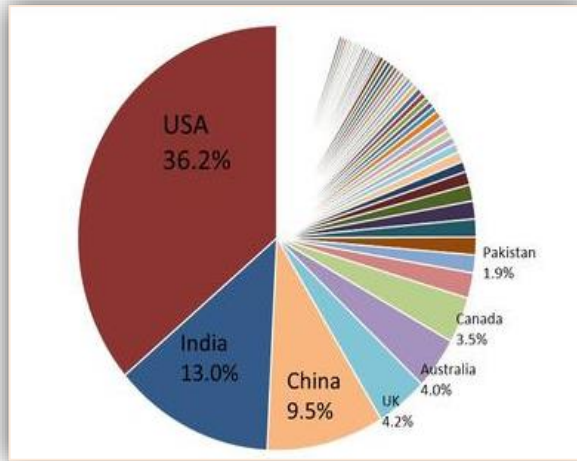
MOOC Eğitiminin Avantajları
1-Kolay ve internetin olduğu her yerden ulaşılabilir olması
2-Eğitime ek olarak iş ve çalışma hayatının birlikte yürütülmesine olanak sağlaması
3-Derslerin ücretsiz oluşu ya da ekonomik oluşu
4-Katılımcılardan derse katılım için ön koşul istememesi
5-Kişilerin kendilerine uygun olan eğitim içeriğini ve şeklini seçmesine olanak sağlayarak öğrenci merkezli eğitimi desteklemesi
6-Derslerin katılımcılara göre istenilen herhangi bir dile uyarlanabilir olması
7-Katılımcı ve konu içeriğinin çeşitliliğine göre farklı çevrimiçi araçların kullanılabilir olması
8-Ders için zaman veya fiziksel sınırlamaların bulunmaması
9-Dersi sadece diploma veya başarı notu almak için takip etme zorunluluğu yerine öğrenme ve/veya kendini geliştirme amacının yeterli olması
10-Öğrenmenin daha informal ortamda gerçekleşmesi
11-Öğrenme, aynı zamanda katılımcıların birbirleri arasında bilgi/ fikir/ deneyimlerinin paylaşımına izin vermesi
12-Ana dilde eğitim imkanı,
13-Hayat boyu öğrenmeyi desteklemesi

Tablo 2.2. MOOC eğitiminin dezavantajları

MOOC Eğitiminin Dezavantajları
1-Kurslarda yapılan sınavların güvenlik sorunu içermesi. Sınav esnasında kişinin kopya çekmesinin önüne geçen bir uygulamanın olmaması.
2-Alınan derslerin akreditasyonunun yapılmamış olması
3-Derslerin aktarılmasında kullanılacak teknolojik araçların maliyetli olması, kullanımının beceri gerektirmesi
4-Katılımcılar kendi ders içeriklerini ve programlarını oluşturmada zorluk çekebilmesi
5-Dersleri takip etmek için donanım, zaman ve çaba gerektirmesi
6-Dersleri izlemek katılımcıların inisiyatifinde olduğu için ders bırakma oranları yüksek olması
7-Laboratuar ortamında çalışma imkanının olmaması ve deneye dayalı derslerin uzaktan verilememesi.

2.5. Dünyada Yaygın Kullanılan MOOC Platformları

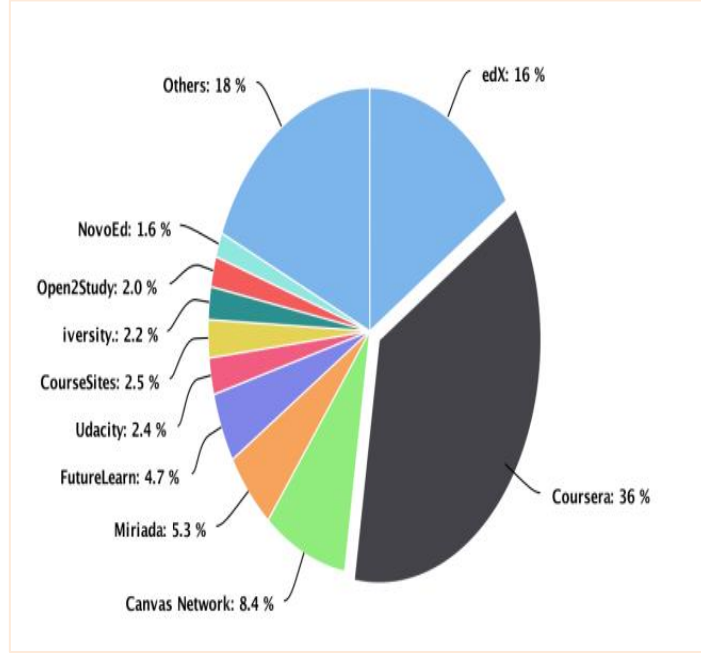
MOOC platformlarının anavatanı olarak Kanada kabul edilse de günümüzde bu alanda ABD diğer ülkelere göre çok daha fazla yol katetmiş görünmektedir. Günümüzde MOOC kullanıcılarının ülkelere göre dağılımı (Şekil 2.3) de gösterilmiştir (Ongulu S. ve ark. 2016).

Şekil 2.2. MOOC kullanıcılarının ülkelere göre dağılımı

Dünyada 2011 yılından bugüne kadar MOOC hizmeti veren kuruluşların sayısı giderek artmıştır. Bugün yaygın olarak kullanılan platformlar olarak Coursera, Edx, Udacity,

Khan Academy, Futurelearn, Openstudy, Codecademy, Openlearning, NPTEL, Udemy ve ALISON sayılabilir. Günümüzde dünyada yaygın kullanılan MOOC Platformları Şekil 2.3'te gösterilmiştir.

Şekil 2.3. Dünyada yaygın kullanılan MOOC platformları. (Online Courses Raise Their Game: A Review of MOOC Stats and Trends in 2014. Available: <https://www.class-central.com/report/moocs-stats-and-trends-2014/>)

2.5.1. Coursera

Stanford Üniversitesi'nden bilgisayar bölümünden profesörleri Andrew Ng ve Daphne Koller tarafından kurulmuş, bugün en yaygın kullanılan platformlardan biri olarak gösterilmektedir. Bu platformda Avrupa ve Amerika'nın en seçkin üniversitelerinin eğiticileri tarafından dersler verilmektedir. Derslerin çoğunluğunun farklı dillere (Rusça, Portekizce, Türkçe, Japonca, Arapça gibi) çevrilerek verilmesi platformun en önemli avantajlarından biri olarak kabul edilmektedir. Coursera, mühendislik, beşeri bilimler, tıp, biyoloji, sosyal bilimler, matematik, fizik, işletme, hukuk gibi birçok alanda yapılandırılmış dersler yayınlamaktadır. Bugün için Türkiye'den Koç Üniversitesi'nin de bulunduğu 119 anlaşmalı üniversite ile çalışarak geniş kitlelere ulaşmaktadır (Ergüney M.,2015).

2.5.2. EdX

EdX, Harvard ve MIT'in (Massachusetts Teknoloji Enstitüsü) derslerini kitlelere ulaştırmak için 2012 yılında kurulmuş bir MOOC platformudur. Bugün için 39 anlaşmalı üniversite ile derslerini geniş kitlelere ulaştırmaktadır. Türkiye'de edX,

Turkcell işbirliğiyle MITX ve Turkcell'in ortak hazırladığı Innovator's MBA (Girişimcilik MBA) programı Türkçe ve İngilizce olarak 2015'den itibaren ücretsiz ulaşımına açılmıştır (Ergüney M, 2015).

2.5.3. Udacity

Udacity Stanford Üniversitesi tarafından 2011 yılında online eğitim platformu olarak kurulmuş ve günümüzde 190'dan fazla ülkede online eğitim veren bir platformdur. Verilen dersleri sıklıkla mühendislik dallarında oluşturmaktadır (Ergüney M, 2015).

2.5.4. Khan Academy

Khan Academy 2004 yılında Salman Khan adlı Bangladeş kökenli Amerika Birleşik Devletleri(ABD)' li bir finans uzmanının, kuzenine internet üzerinden matematik çalıştırma uğraşısıyla başlamış ve 2006 yılında farklı eğitim konularının YouTube'a yüklenmesiyle platformun kuruluşu sağlanmıştır. (Ergüney, 2015).

2.6. Türkiye'de MOOC platformları

E-üniversite, tüm dünyada geçerli, uluslararası akreditasyona sahip olan ve lisans, yüksek lisans ve doktora diplomaları veren bir MOOC platformu olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'de kullanılan ilk MOOC platformu olarak 2013'de kullanılmaya başlayan e-üniversite modeli kabul edilmektedir. Türkiye'de günümüzde yaygın kullanılmakta olan ve kullanıma hazırlanan diğer MOOC platformları Anadolu MOOCs, AtademiX, Akadema, Turkcell Akademi olarak sıralanabilir (Ongulu ve ark. 2016).

Türkiye'de Anadolu Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi en büyük MOOC sağlayıcıları olarak kabul edilmektedir. Her iki üniversite de 2014 yılında altyapı çalışmalarına başlamış ve 2015'te ilk derslerini vermişlerdir. Anadolu Üniversitesi AKADEMA platformunda sosyal ve beşeri bilimler ağırlıklı olarak yaklaşık iki bin öğrenci ve sekiz ders ile eğitime başlamıştır. 18 Eylül 2017'de ise, platformda Türkçe ve İngilizce dilinde yeni dersler açılmış ve ders sayısı elli yediye yükselmiştir. Kursların sonunda katılımcılara tamamlama belgesi verilmektedir. Atatürk Üniversitesi ise AtademiX MOOC platformunda dili Türkçe olan on dört ders sunmuş ve başka dersler de sunmaya devam etmektedir. Yine ülkemizden Koç Üniversitesi, günümüzde Amerikan yapımı olan Coursera aracılığı ile birtakım kursları hedef kitesine ulaştırmaktadır (Karacadal ve ark, 2018). Tüm dünyada her alanda yaygınlık

kazanmaya başlayan bu platformların önümüzdeki yıllarda teknik alt yapının oluşturulması ve hukuki düzenlemelerin yapılmasıyla birlikte Türkiye’de de yaygınlık kazanacağı düşünülmektedir.

2.7. Tıp Eğitiminde MOOC Kullanımı

MOOC eğitimlerinin kalitesinin uluslararası kabul görmesi her alanda olduğu gibi tıp eğitiminde de kullanımının yaygınlaşmasına yol açmıştır. MOOC'ler çeşitli ticari ve ticari olmayan çevrimiçi platformlar aracılığıyla sunulmaktadır. Tıp alanındaki mevcut derslerin çoğu giriş niteliğindedir. Bu tür MOOC'ların şuanadaki hedefleri arasında

- 1) Kronik hastalıkların önlenmesi ve tedavisi konusunda halkı bilinçlendirmek,
- 2) Sürekli mesleki eğitime olanak sağlamak
- 3) Öğrenciler için yenilikçi öğrenim modelleri geliştirmek yer almaktadır (Goldberg ve Crocombe, 2017).

MOOC'lar ayrıca tıp alanında öğrenciler, klinisyenler ve hasta grupları arasında ilgi alanlarına bağlı olarak uluslararası etkileşim ve iletişime olanak sağlamaktadır. Mezuniyet sonrası eğitim açısından özellikle gelişmekte olan ülkelerde ve kırsal kesimlerdeki hekimlerin sürekli eğitimine katkı sağladığı düşünülmektedir. (Liyanagunawardena ve Williams, 2014).

Tıp öğrencilerinin eğitimi için MOOC platformların kullanılması eğitimciler tarafından önerilmektedir. Bu platformların öğrencilerin mesleki becerilerine katkısı olabileceği belirtilmektedir (Clark ve ark., 2017). Örneğin anatomi eğitimi almadan anatomik tanımlamaların ve landmarkların bu kurslarda gösterilmesinin ileride kredili derslerin alınmasında öğrencilere kolaylık sağlayacağı düşünülmüştür. Böylesine avantajlı bir eğitim modelinden yararlanılarak tıp eğitiminde yaygınlaştırılması yerinde olacaktır. Ancak hem ülkemizde hem de dünyada MOOC’ların daha etkili olması için bu dersleri teşvik edici hukuki düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Ayrıca MOOC eğitimine destek için öğretim üyelerinin teşvik edilmesi, dersler için teknik donanımın sağlanması, online ders materyallerinin hazırlandığı merkezler kurulması öncelikli hedeflerimiz olmalıdır. Derslerin ulaşılabilirliğini artırmak için internetin daha hızlı olması, internet erişiminin ucuz olması ve bireylerin bilgisayar sahibi olması oldukça önemlidir.

Bir bilgisayara ve internete erişimi olduğu sürece, MOOC'lar zaman, coğrafya veya eğitim düzeyi kısıtlamaları olmadan uzmanlar tarafından derlenen ve sunulan bilgilere erişim sağlar. Sağlık ve tıp konusundaki daha yaygın görüş, bu alanda üniversitelerin sunduğu MOOC platformlarının üç önemli sorunu ele almak için değerli bir yol haritası olduğudur. Birincisi, halkın sağlık alanındaki bilgi düzeyini artırmak, ikincisi mesleki eğitim sağlamak, meslekler arası iletişimi artırmak, bir diğeri de öğrencilerin öğrenimi için yenilikçi öğretim modellerini kullanmasını desteklemektir. Bazı eğitimciler MOOC platformlarını geleneksel öğrenmeye yönelik bir tehdit olarak görse de, sağlık alanında tamamlayıcı olarak kullanılabileceğini savunan eğitimciler de vardır (Bergh, 2016).

Üniversitelerin çoğu tıp eğitiminde giderek artan bir rekabet ortamında öğretim ve araştırmada başarıyı artırmak için yenilikçi stratejiler geliştirmeye çalışmaktadır (Shweiki, 2015). Tıp eğitiminde ve uygulamalarında MOOC'ların ulusal ve uluslararası konulara katkıları şu başlıklar altında sıralanabilir.

- 1- Sürekli mesleki eğitim sağlamak
- 2- Yenilikçi eğitim ve öğrenim modelleri sağlamak
- 3- Öğrenci, hasta ve klinisyen grupların uluslararası arasındaki iletişimi geliştirmek
- 4- Büyük ölçekli veri elde etmektir (Shweiki, 2015).

2.8. MOOC Platformlarında Öğrenmeyi En İyi Nasıl Ölçebiliriz?

MOOC'ların başarısını belgelemek için araştırmacılar, faaliyetlerinin türüne, kursa dahil olan katılımcıların sayısına, belirli faaliyetlere harcanan sürenin uzunluğuna ve kursu tamamlayan katılımcıların sayısına ve kurs sonrası yapılan anket ve görüşmelere odaklanmıştır (Goldberg ve Crocombe, 2017). Rebooting RJ, bu ölçütlerin çoğunun katılımcıların ne yaptığını gösterdiğini ancak ne öğrendiklerini ortaya koymadığını vurgulamıştır. Bu da MOOC platformların en önemli eksikliklerinden biri olarak gösterilmiştir. Öğrenmeyi değerlendirmek için iyi bir analiz gerekmektedir. Bu amaçla;

- 1) Ders öncesi ön test, daha sonra dersin süresi boyunca tekrarlanan ara testler,
- 2) Öğrenme ve düşünmenin kavramsal ölçütlerinin tespiti
- 3) Karşılaştırmalı çapraz kurs analizi yapılması önerilmektedir (Rebooting, 2015).

MOOC'lar zaman, coğrafi konum veya eğitim seviyesi olmaksızın güvenilir bilgilere erişime olanak sağlar. Titizlikle tasarlanmış ve işbirliğine dayalı olarak geliştirilen MOOC'ların, tüketicileri, profesyonelleri ve politika geliştirme gruplarını, sağlık kuruluşlarını ve üniversiteleri, kanıt ve uygulama temelli kapsamlı öğrenmeyi kolaylaştırmak için bir araya getirme potansiyeli vardır. Bu nedenle, MOOC'lar halk sağlığı okuryazarlığının arttırılmasında, sürekli mesleki eğitim verilmesinde ve hasta ve aile merkezli bakım odaklı öğrenci öğrenimi için yenilikçi öğretim modellerinin geliştirilmesinde rol alır (Goldberg ve Crocombe, 2017).

Eğitim uzmanları, kitlesel açık çevrimiçi derslerin, bireylerin mesleki ve bireysel gelişimlerine, MOOC platformları sayesinde, bireylerin öğrenme maliyetlerinden ve öğrenme zamanından tasarruf ederek katkı sağladıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca bu dersler sayesinde kişilerin iş yaşamından kopmadan kendilerini geliştirme fırsatını elde ettiklerinin altı çizilmektedir. MOOC platformları bireylerin doğru, güvenilir ve yapılandırılmış bilgiye erişimine imkan sağlamaktadır. Bu derslerin bir başka avantajı da bilgi ve becerilerin sertifika ile belgelendirilmesidir. Uzaktan eğitim uzmanlarına göre bu derslerin zamandan ve ortamdan bağımsız olması, öğrenci sayı sınırlamasının olmaması, çift yönlü etkileşime izin vermesi önemli bir avantaj olarak kabul edilmektedir (Ergüney, 2015; Çoban, 2017).

Sağlık alanında MOOC kullanımı son yıllarda popülerite kazanmaya başlamıştır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerin kırsal bölgelerinde çalışan hekimlerin sürekli tıp eğitimini sağlamak için bu sistemlerin kullanılabileceği vurgulanmaktadır.

Ülkemiz koşullarında mezuniyet sonrası sürekli mesleki eğitim standardize edilmemiştir. Genellikle uzmanlık dernekleri tarafından belli periyotlarla belli merkezlerde toplantı ya da kurslar şeklinde bu eğitimler verilmektedir. Ancak hekimin bu kurslara katılabilmesi için belli bir zaman ve belli oranda bir bütçe ayırmasını gerektirmektedir. MOOC eğitimleri kişinin isteğine bağlı olarak istediği zaman diliminde ya ücretsiz ya da minimal bir ücret ile ulaşabileceği eğitim imkanını sunmaktadır. Özellikle cerrahi uzmanlık alanları için yeni geliştirilen cerrahi tekniklerin takibi açısından bu eğitimlerin daha da faydalı olacağına inanılmaktadır. Ancak ülkemizde bu konuda hekimlerimizin yeterince bilgi sahibi olmadıklarını düşünmekteyiz.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Yöntem ve Araçlar

Çalışma ihtiyaç tespit çalışması olarak, kesitsel bir araştırma şeklinde planlanmıştır. Çalışma için Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kuruldan onay alınmıştır (2012-KAEK-20 /86). Anket formu üzerlerinde çalışma hakkında kısa bilgilendirme yazısı konularak gönüllü olarak katılmak isteyen KBB uzmanlık öğrencileri, KBB uzmanı ve akademisyenler dahil edildi. Türkiye'de halihazırda mevcut KBB asistan ve uzman doktor sayısı net olarak bilinmemekle birlikte, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Sağlık İnsangücü Analizi 2014 raporlarına göre 2705 KBB uzmanı olduğu rapor edilmiştir (TKHK 2014). Bu çalışmada Türkiye'nin her bölgesinden, her kurumdan (Üniversite Hastanesi, Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Devlet Hastanesi, Özel sektör gibi) hekimlere ulaşılması hedeflenmiştir.

Çalışmaya KBB uzmanlık öğrencisi, uzman, akademisyen (Yrd. Doç, Doç.Dr, Prof.Dr) gönüllüler katılmıştır. Oluşturulan online anket formunda MOOC hakkında kısa bilgilendirme notu sonrası, kişinin demografik özellikleri ve MOOC araştırma sorularını içeren toplam 13 soru yer almıştır (Ek 1). Anketler Türk KBB Boğaz Derneğinin haberleşme kanalı KBB platformunda yayınlanarak linki tıklayarak kişilerin bizzat kendilerince doldurmaları istendi (Ek 2). Link sistemde 12 Mart-20 Ağustos 2018 tarihleri arasında açık tutulmuştur.

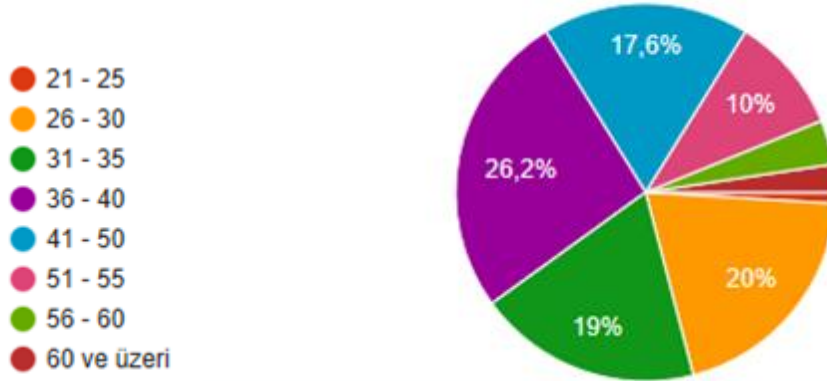
3.2. İstatiksel Değerlendirme

Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 18.0 programı kullanıldı. Analizlerde ki kare yöntemi kullanılmıştır. Sonuçlar %95'lik güven aralığında, anlamlılık $p<0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

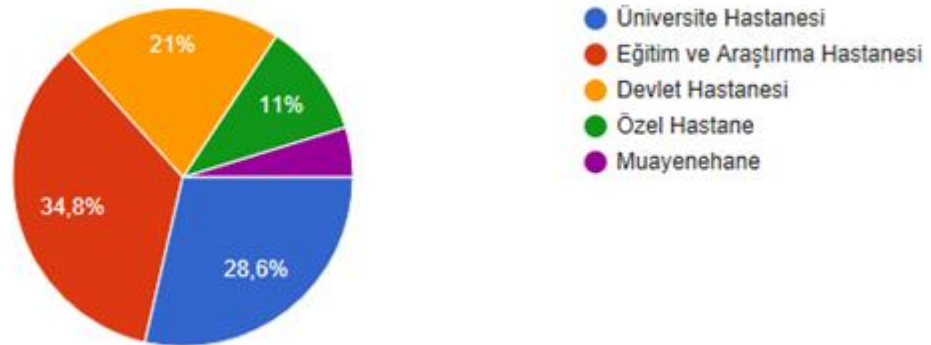
4. BULGULAR

Çalışmaya gönüllü 210 KBB doktoru katıldı. Çalışmaya katılanların %69'unu kadınlar % 31'ni erkekler oluşturmaktaydı. Çalışmaya katılan gönüllülerin yaş dağılımları Şekil 4.1'de gösterilmiştir.

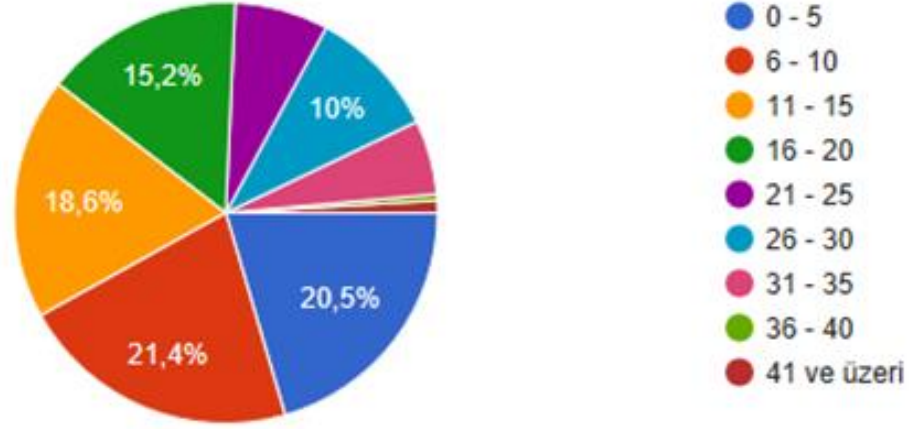
Şekil 4.1. Çalışmaya katılan gönüllülerin yaş dağılımı.

Çalışmanın yapıldığı dönemde gönüllülerin çalıştığı kurumlar Resim 5'de gösterilmiştir. Buna göre katılım en fazla %34,8 oranında Eğitim ve Araştırma Hastanelerinden olmuştur (Şekil 4.2).

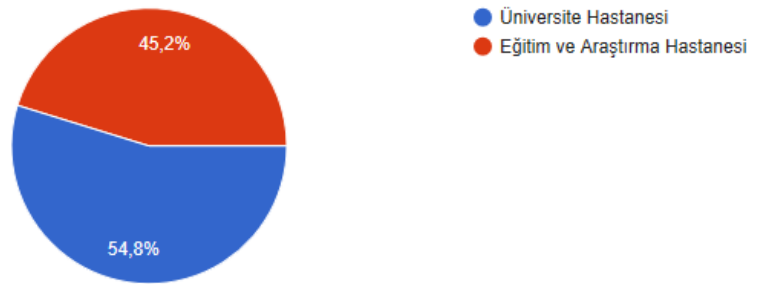
Şekil 4.2. Çalışmaya katılan gönüllülerin çalıştığı kurumlara göre dağılımları.

İstatiksel değerlendirmede, gönüllülerin çoğunluğunun tıp fakóltesinden ortalama 6-10 yıl önce mezun oldukları saptanmıştır (Şekil 4.3).

Şekil 4.3. "Tıp fakóltesinden ne zaman mezun oldunuz" sorunuza alınan yanıtların dağılımı.

Çalışmaya katılan gönüllülerin çalışma yapıldığı dönemde %53,8 (113) uzman doktor, %19,5 asistan doktor (41), %10,5 (22) profesör, %8,1 (17) doçent doktor, %8,1 (17) yardımcı doçent kadrosunda çalışmaktaydı. Çalışmaya katılan gönüllülerin çoğunluğunun (%54,8) üniversite hastanesinden uzmanlık eğitimi almış ya da almaktayken, grubun %45,2'si Eğitim ve Araştırma Hastanelerinden uzmanlık eğitimi almış ya da almakta oldukları saptanmıştır (Şekil 4.4).

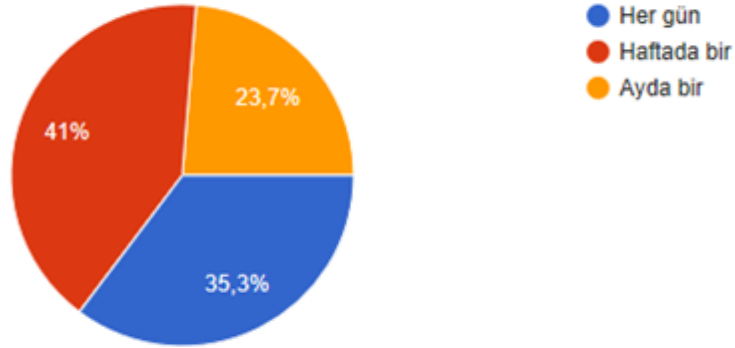
Şekil 4.4. Çalışmaya katılan gönüllülerin uzmanlık eğitimi aldığı kurumların dağılımı.

" Sosyal Medyayı (Facebook, Twitter, Youtube, WhatsApp vb.) KBB uzmanlık Eğitimi için kullanıyor musunuz?" sorusuna çalışmaya katılan bireylerin %74,8'i "evet" yanıtı vermiştir. Grubun %47,1'i birden çok sosyal medya ağını kullandığını bildirirken, ikinci sıklıkta (%22,4) Youtube yanıtı alınmıştır (Tablo 4.1).

Tablo 4.1. Hangi sosyal medyayı (Facebook, Twitter, Youtube, WhatsApp vb.) KBB uzmanlık Eğitimi için kullanıyorsunuz?" sorusuna gönüllülerin verdiği yanıtlar

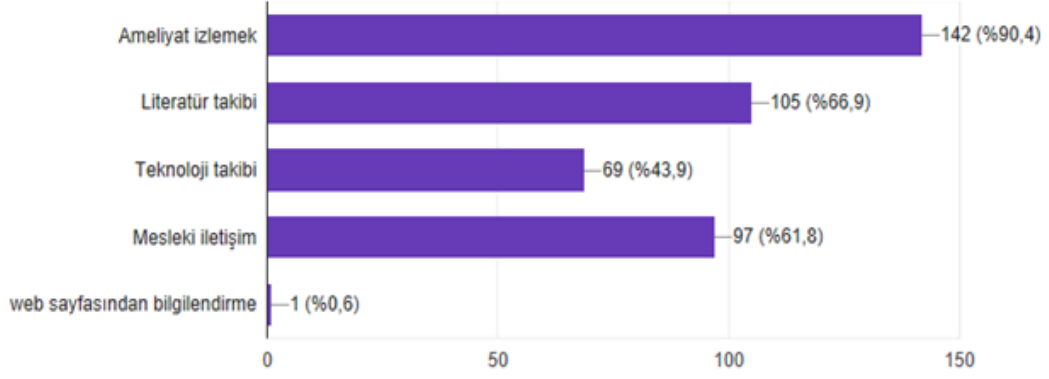
Sosyal Medya Kullanan	Sayı	Oran%
Birden çok site kullanımı	99	47,1
Youtube	47	22,4
Facebook	5	2,4
Whatsapp	4	1,9
Tıbbi Web siteleri	2	1
Sosyal Medya Kullanmayan	53	25,2
TOPLAM	210	100

"Sosyal Medyayı KBB uzmanlık eğitimi için ne sıklıkla kullanıyorsunuz?" sorusuna 156 gönüllü yanıt verirken grubun %35,3 (55) 'ü hergün kullandığını ifade etmiştir (Şekil 4.5).

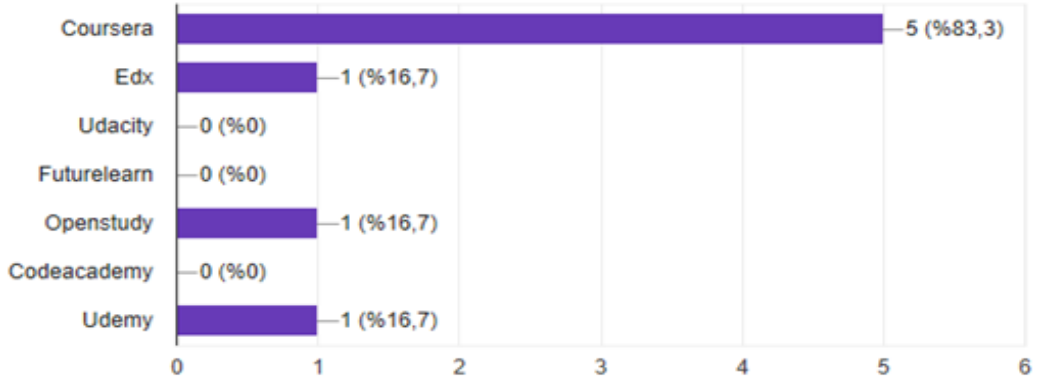
Şekil 4.5. "Sosyal medyayı KBB eğitiminiz için ne sıklıkla kullanıyorsunuz" sorusuna gönüllülerin verdiği yanıtlar.

Çalışmada "Sosyal Medyayı KBB eğitiminde en sık neler için kullanıyorsunuz?" sorusuna 157 kişi yanıt vermiştir ve alınan yanıtlar Şekil 4.6'da gösterilmiştir. Katılımcıların birden çok seçenek işaretlemesine izin verilmiştir.

Şekil 4.6."Sosyal medyayı KBB eğitiminde en sık neler için kullanıyorsunuz?" sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar.

"Massive Open Online Course yani Kitleli Açık Çevrimiçi Ders programları hakkında bilgiye sahip misiniz?" sorusuna 191 (%91) kişi "hayır" yanıtı verirken yalnızca 19 (%9) kişi "evet" seçeneğini işaretlemiştir. "Daha önce herhangi bir MOOC programına dahil oldunuz mu?" sorusuna katılımcılardan yalnızca 6 (%2,9) kişi "evet" yanıtı vermiştir. Altı kişinin dahil olduğu MOOC program platformlarının dağılımları Şekil 4.7'de gösterilmiştir.

Şekil 4.7. Daha önce MOOC programına dahil olanların kullandığı MOOC platformlarının dağılımı.

Daha önce MOOC programına dahil olduğunu ifade eden 6 kişiye "MOOC eğitiminizden fayda gördünüz mü?" diye sorulduğunda %83,6'sı "evet" yanıtı verilirken %16,7'si "hayır" yanıtı vermiştir. MOOC programını kullanan kişilere "Eğitim için haftada kaç saatinizi eğitim için ayırdınız" sorusuna evet yanıtı veren 6 kişinin 4'ü "haftada 1 saatten az" ve 2'si de "haftada 1-6 saat arası" yanıtı verdiler. Çalışmaya katılan ve daha önce MOOC eğitimi alan 6 kişinin 2'si MOOC programını tamamlarken 4 kişinin MOOC programını tamamlamadığı ifade edildi. Kurs programını tamamlamama nedeni olarak "programların uzun olması" ifade edilmiştir.

"Kaç MOOC programı tamamladınız" sorusuna 2 olarak yanıt verildi. "Tamamladığınız MOOC programlarından sertika aldınız mı ?" soruna "evet" yanıtı veren yoktu.

Çalışmaya katılan bireylere MOOC programları hakkında bilgilendirme yapılarak MOOC programlarının mezuniyet sonrası KBB eğitiminde kullanılması hakkında görüşleri soruldu. Buna göre 1; Katılmıyorum, 2; Kısmen Katılmıyorum, 3; Kararsızım, 4; Kısmen Katılıyorum, 5; Katılıyorum şeklinde skorlayarak görüşlerini bildirdiler. Buna göre katılımcıların verdiği yanıtlar Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 4.2. MOOC programlarının mezuniyet sonrası KBB eğitiminde kullanılması hakkında önermelerin dağılımı.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Her yerden ulaşılabilir olması tercih sebebidir	10 (%4,8)	2 (%1)	28 (%13,3)	35 (%16,7)	135 (%64,3)
Güvenilirdir	8 (%3,8)	10 (%4,8)	86 (%41)	51 (%24,3)	55 (%26,2)
Ücretsiz olması katılımımı artırır	2 (%1)	3 (%1,4)	9 (%4,3)	27 (%12,9)	159 (%80,5)
Sertifika veren kursları tercih ederim	7 (%3,3)	8 (%3,8)	35 (%16,7)	39 (%18,6)	121 (%57,6)
Ara sınavların olması kurs başarısını artırır	7 (%3,3)	12 (%5,7)	40 (%20,5)	56 (%26,7)	92 (%43,8)
Türkiye'den yapılan kursları tercih ederim	12 (%5,7)	12 (%5,7)	60 (%28,6)	52 (%24,8)	74 (%35,2)
Yurtdışından yapılan kursları tercih ederim	11 (%5,2)	23 (%11)	77 (%36,7)	44 (%21)	55 (%26,2)
Tıpta mezuniyet sonrası eğitim için uygundur	4 (%1,9)	4 (%1,9)	43 (%20,5)	52 (%24,8)	107 (%51)
Akademik yükseltme kriteri olarak kullanılmalıdır	42 (%20)	33 (%15,7)	70 (%33,3)	24 (%11,4)	41 (%19,5)
Bu anketi doldurduktan sonra bir MOOC programına katılmayı düşünüyorum	11 (%5,2)	8 (%3,8)	64 (%30,5)	47 (%22,4)	80 (%38,1)

Daha önce MOOC kullanan gönüllü sayısının düşük olması nedeniyle istatistiksel değerlendirme MOOC platformları farkındalık üzerinden yapılmıştır. Daha önce MOOC programını duyan bireyler arasında cinsiyet, uzmanlık alınan eğitim kurumları (üniversite, eğitim ve araştırma hastanesi) arasında istatistiksel fark gözlenmemiştir

(sırasıyla $p=0,647$, $p=0,774$). Gönüllülerin yaş aralığı 45 yaş altı ve üstü olarak gruplandırıldığında MOOC programını duyma açısından her iki grup arasında istatistiksel anlamlılık gözlenmemiştir ($p=0,770$). Akademik ünvan ve MOOC programından haberdar olma ilişkisi değerlendirildiğinde öğretim üyelerinin (Prof., Doç., Yrd. Doç.) uzman ve asistanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde MOOC programlarından haberdar oldukları saptanmıştır ($p= 0.032$, Tablo 4.3).

Tablo 4.3. MOOC programlarından haberdar olma ve akademik kariyer ile ilişkisi

	MOOC programlarından haberi olan		Total
	Evet	Hayır	
Uzman ve Asistan	10 (%6,5)	144 (%93,5)	154 (%73,3)
Akademisyen	9 (%16)	47 (%84)	56 (%26,7)
Toplam	19 (%9)	191 (%91)	210 (%100)

5. TARTIŞMA

Sosyal medya, kişilerin ilgi alanları doğrultusunda oluşturdukları ve birbirleriyle bağlantı kurdukları mobil ve internet servislerinin üzerinde çalışan platformlardır. Katılımcıların geri bildirim, oylama, yorum ve bilgi paylaşımı gibi konularda kullanıcıya olanak vermesi, hızlı ve etkili bir örgütlenme için olanak sağlaması nedeniyle sosyal medya ağları diğer medya araçlarına göre avantajlı görünmektedir (Göker G. ve Keskin S, 2015). Sosyal medya aracılığı ile eğitim kolay ve ucuz bir şekilde kullanılabilir. Ayrıca öğrenciler üniversiteden mezun olduktan sonra kendilerini geliştirmek için web üzerinden inceleme yaparak öğrenimlerine katkı sağlayabilmektedirler. Eğitim açısından değerlendirildiğinde yaptığımız çalışmada katılımcıların %74,8'nin mezuniyet sonrası KBB eğitimlerinde herhangi bir sosyal medya ağını kullandıklarını saptadık. Ülkemizde Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada katılımcıların %93,9'u sosyal medya kullanımına "Evet" yanıtını vermişlerdir (Çoşkun Ö ve ark 2016). Avcı K ve ark. Afyonkocatepe Üniversitesi tıp fakültesi öğrencileri ile yapılan bir başka çalışmada katılımcıların %89,3 oranında eğitimleri için sosyal medyayı kullandıklarını bildirmişlerdir. Bu çalışmada öğrencilerin en sık kullandığı sosyal medya platformu Facebook olarak kaydedilmiştir (Avcı ve ark., 2015). Literatürde tıp öğrencileri arasında Facebook kullanımı %64-96 arasında bulunurken uzmanlar arasında bu oran %13-47 arasında bildirilmiştir (von Muhlen ve Ohno-Machado, 2012). Bizim çalışmamızda da KBB eğitimi için sosyal medaya kullanımı oldukça yaygın idi. Biz çalışmamızda mezuniyet sorası eğitimde en sık kullanılan sosyal medya platformunu YouTube olarak saptadık. Bu sonucun KBB'nin cerrahi bir branş olması ve özellikle ameliyat eğitim videolarının bu ağda izlenebilmesine bağlı olduğunu düşünmekteyiz. Gönüllüler mesleki iletişim, teknoloji takibi ya da literatür takibi gibi akademik gelişme şeklinde sosyal medya kullanım nedenlerini açıklamışlardır.

İnternetin gelişmesinden bu yana, herhangi bir ülkedeki öğrenciler dünyanın herhangi bir yerindeki kurumlarda kolaylıkla online kurslara katılabilmektedirler. MOOC'ler, en az gelişmiş ülkelerin bile dış dünyayla bağlantı kurmasını ve yeni bilgi edinmesini sağlar. Bir MOOC'a kayıt olan öğrencilerin, işlerinde ilerlemek için hırslı ve güvenlerinin artmasına yardımcı olduğunu bildirmişlerdir. Pek çok MOOC'nin ücretsiz olması nedeniyle, yükseköğretime devam edemeyecek olan öğrencilerin daha

yüksek düzeyde bilgi edinme imkanı sağlaması açısından bu platformları tercih etmekte olabilirler. Culquichicón C ve ark yaptıkları çalışmada alanında latin Amerika'da ücretsiz sunulan MOOC'lerin özelliklerini tanımlamayı amaçlamıştır (Culquichicón ve ark., 2017). Bu derslerden sadece 6 tanesinin (% 2,93) sağlık bilimleri alanında yapılmış olduğu bildirildi. Bu derslerin verildiği platformlarda biri Coursera®, ikisi Miriada X® ve üçü de edX® saptandı. Meksika, sağlık bilimlerindeki en çok sayıda MOOC'u olan ve katılımcıları da daha ileri eğitim stratejilerine ve yüksek akademik dereceye sahip bireylerden oluşan programlara sahiptir (Emanuel, 2013). World Medical Association ve Internet Medical Society gibi bazı kuruluşların kırsal bölgelerde sağlık çalışanlarının yararına yüksek kaliteli MOOC'leri geliştirmek için bazı latin Amerika kuruluşlarıyla anlaşma sağlandığından bahsedilmektedir. Latin Amerika tarafından sunulan MOOC'lar, düşük H-indeksleri olan eğitmenler tarafından sağlanmaktadır ve bunlar MOOC'lerin kalitesini dolaylı olarak etkileyebilmektedir. Bunun nedeni olarak Latin Amerika'daki fakültelerin ve sağlık bilimleri okullarının eğitim düzeylerinin düşük olması ve bu kurumlarda öğretim ve araştırma faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik teşviklerin yetersizliğinden kaynaklandığı öne sürülmektedir (Rodríguez-Morales, 2016). MOOC'ların tıp alanında kullanımını araştıran nadir çalışmalardan birisi Clark KR ve ark. tarafından yapılan tıbbi görüntüleme eğitiminde kullanımını ve eğitimdeki sonuçlarını tartıştıkları çalışmalarıdır(Clark ve ark., 2017). Sağlık alanında yapılan MOOC programlarının diğer bilim dallarına göre daha az olması ve bilinirliğinin düşük olması KBB uzmanları arasında kullanımının oldukça düşük olmasını açıklayabilir. Çalışmamıza katılarak daha önce MOOC eğitimini kullandığını ifade eden gönüllülerin akademik ünvanları değerlendirildiğinde 3'ü uzman doktor ve 3'ü akademisyen (1 doçent, 2 profesör) ünvanına sahiptir. Bu kişilerin yaş ortalaması 31-55 arasındaydı. Farkındalık açısından değerlendirildiğinde özellikle akademik ünvana sahip bireylerde daha önce MOOC programları hakkında haberdar olma oranının istatistiksel olarak yüksek çıkmasının nedeni akademik çalışma ortamında bu tür kurslara duyulan ilginin yüksek olması ile açıklanabilir. Bilgisayar ve internet ortamının son yıllarda yaygınlaşması kişilerin yaş ortalaması açısından bu programlara ilgiyi artırabilir mi düşüncesiyle değerlendirmede yaşın MOOC farkındalığı açısından istatistiksel olarak anlamlı bir etken olmadığını saptadık.

Chen YH. ve Chen PJ., yürüttükleri 6 haftalık bir MOOC çalışma grubunda öğrenci katılımcıların düşüncelerini, kültürel farkındalıklarını ve öğrenme motivasyonlarını artırdıkları sonucuna vardılar(Chen ve Chen, 2015). Ayrıca öğrencilerin çalışma grubu boyunca fikirleri açıkça paylaşarak ve birbirlerine yardım ederek güçlü bir topluluk duygusu geliştirdikleri görüşüne varmışlardır. Cole AW ve Timmerman CE., büyük bir şehir üniversitesinde çeşitli MOOC'lere katılan 84 lisans öğrencisini incelemiştir. Çalışmaya katılan 14 öğrenci, MOOC'lerin hayat boyu öğrenmeye yardımcı olduğuna inandıkları halde, sunulan bilgilerin güvenilirliğini ve online ortamda iletişim zorluklarını dile getirmişlerdir. Ayrıca öğrenciler, sınıf arkadaşlarını yardım istemek ya da dersi tartışmak veya eğitmenen birebir yardım alınmamasının eksikliğinden bahsetmişlerdir. Ayrıca kursun büyük olmasının kurs hocasının tüm katılımcılar ile birebir etkileşim kurmasını engellediğini belirtmişlerdir (Cole ve Timmerman, 2015). Bu arada, Li Y ve ark., MOOC'a katılan 15 öğrenciyi araştırdıkları bir başka çalışmada öğrencilerin, öğretim elemanının yanıtlarından memnun olduklarını ancak diğer öğrencilerle olan etkileşimlerinden daha az memnun olduklarını bildirmişlerdir(Li ve ark., 2015). MOOC'ler katılımcıların sadece bilgiye ulaşmasını sağlamaz aynı zamanda kişilerin sosyalleşmesi ve başarıma hissi yaşamalarını sağlar. Hew KF ve Cheung WS. yaptığı çalışmada bazı öğrencilerin MOOC'u prestijli bir üniversiteden zor bir dersi tamamlayıp tamamlayamayacağını görmek için; bazılarının da MOOC'leri bir hobi olarak görerek, olabildiğince çok sayıda sertifika elde etmek için bu kurslara dahil olduklarını bildirmişlerdir (Hew ve Cheung, 2014). Bizim çalışmamıza herhangi bir MOOC programına katılanların oranını oldukça düşük olduğundan dolayı MOOC programları hakkında deneyimleri sorgulanamamıştır. Tüm katılımcılar MOOC platformları hakkında bilgilendirdikten sonra güvenilirlik sorgulandığında katılımcıların neredeyse yarısı (%50,5) güvenilir olabileceği görüşüne katılmıştır. MOOC programlarını ücretsiz olması %93,4 oranla çalışmamızda tercih sebebi olarak bildirilmiştir. Ancak akademik yükseltme kriteri olarak MOOC programlarının kullanılması konusunda gönüllülerin %69' negatif ya da kararsız düşünceye sahipti.

Literatür verileri MOOC'ların en önemli yararının kurumları öne çıkarmak olduğunu vurgulamaktadır. Ancak yapılacak kursların kalitesi çok önemlidir, yetersiz kurslar kurum itibarlarına zarar verebilir. MOOC'da görev alan eğiticiler de çok farklı öğrenme stili kullanan öğrencilere ulaşabilir ve onlardan hızlı feedback alabilir.

Akreditasyon kriterlerinin yetersizliği kursların standardizasyonunda sorunlara yol açabilir. MOOC eğitimlerinin en önemli dezavantajlarından biri kursiyerlerin her zaman bu programları tamamlayamamış olmalarıdır. Literatürde tamamlanma oranı yaklaşık %10 olarak bildirilmiştir. Bunun nedenlerinden biri olarak her zaman online destek sistemlerinin olmamasını bildirmişler. Gerekçe olarak kursiyerlerin daha çok içerikle ilgilendiği, sertifika ya da notla ilgilenmediklerini bildirmişlerdir (El-Hmoudova, 2014). Bu kurslara kayıt yaptıran öğrencilerin sayısına göre tamamlanma oranları (% 10'dan az) bildirilirken, literatürdeki daha yeni bir değerlendirme, yüksek bırakma oranlarının çoğu MOOC için bir sorun teşkil ettiğini ortaya koymaktadır (Bozkurt ve ark.2017). Bizim çalışmamızda herhangi bir MOOC programına katılan 6 katılımcının sadece 2'si MOOC programını tamamladığı ancak hiçbirinin bu programlardan sertifika almadığını saptadık. Programı tamamlayamama nedeni olarak ta programların uzun olması neden olarak gösterilmiştir.

Sağlık ve tıp ile ilgili MOOC'ler hem profesyonel hem de tüketici tabanlı kitlelere potansiyel katkılar göstermektedir. Liyanagunawardena TR ve Williams SA. sağlık ve tıp alanında 225 (113'ü MOOC) kursu incelemişler; Seçilen MOOC'lerin çoğunluğu, ağırlıklı olarak Kuzey Amerika'daki üniversiteler tarafından İngilizce olarak sunulmuştur. Kursların süresi 3 ila 20 hafta arasında değişmektedir. Bazı MOOC'lerin tamamlanması, sürekli mesleki eğitim (tıbbi, hemşirelik veya dişçilik) kredisi ile katılımcıların katılımını sağlarken, ancak çoğu ders “Giriş.....” niteliğinde yer almaktadır. Sağlık alanında bu derslerin kalitesi ve yaygınlığı artırılarak tıp eğitimine katkı sağlayacağı düşünölmektedir(Liyanagunawardena ve Williams, 2014)

Bu çalışmanın bir kaç limitasyonu mevcuttur. İlki; Araştırma evreninde yer alan kişi sayısının çok olmasına karşın, ankete yanıt veren gönüllü kişi sayısının çok az olması ve bu nedenle tüm Türkiye'deki KBB doktorlarının görüşlerini tam olarak yansıtamaması. İkincisi anket hazırlanırken nitel değerlendirme yapılmasını sağlayan açık uçlu sorulara yer verilmemiş olmasıdır.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

MOOC'ler, yüzlerce ve hatta binlerce öğrenciye yerlerinden bağımsız olarak ulaşma becerisine sahiptir. Bağlantılılık teorisine dayanan MOOC'ler, öğrencilere büyük, farklı bir sınıf içinde bağlantı kurma ve etkileşim kurma fırsatları sunarak öğrenmeye yönelik düşünce, kültürel farkındalık ve motivasyonlarını artırmalarına olanak tanır. Beklendiği gibi, tamamlanma oranları, destek sistemleri ve eğitim kalitesindeki standardizasyon eksikliği, MOOC'lerin uygulanmasındaki en önemli zorluklardır. Ancak MOOC'ler bireyleri hayat boyu öğrenmeye sevk etmektedir. Bu çalışmanın ana hedeflerinden biri bu programlar hakkında farkındalığı artırarak bu programları kullanmaya ve ülkemizde tıp eğitiminde bu modellerin oluşturulmasına dikkat çekilmesi olmuştur.

KAYNAKLAR

Avcı K, Çelikden SG, Eren S, Aydenizöz D. Assessment of medical students' attitudes on social media use in medicine: a cross-sectional study. *BMC Med Educ.* 2015;15:18.

Baker R, Evans B, Greenberg E, Dee T. Understanding Persistence in MOOCs (Massive Open Online Courses): Descriptive & Experimental Evidence. In: Cress U, Kloos CD, eds. *Proceedings of the European MOOC Stakeholder Summit (E MOOCs 2014)*. Lausanne, Switzerland, 2014: 5-10.

Bergh AM, Bac M, Hugo J, Sandars J. "Making a difference" - Medical students' opportunities for transforming change in health care and learning through quality improvement projects. *BMC Med Educ.* 2016;16:171.

Bozkurt A, Akgün-Özbek E, Zawacki-Richter O. Trends and patterns in massive open online courses: Review and content analysis of research on MOOCs (2008-2015). *Int Rev Res Op Dis Lear* 2017;18.

Chen YH, Chen PJ. MOOC study group: Facilitation strategies, influential factors, and student perceived gains. *Comput Educ.* 2015;86:55-70.

Clark KR, Vealé BL, Watts LK. A Review of the Use of Massive Open Online Courses (MOOCs) in Medical Imaging Education. *The Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice.* 2017;15:2.

Cole AW, Timmerman CE. What do current college students think about MOOCs? *MERLOT J Online Learn Teach.* 2015;11:188-201.

Coşkun Ö, Yeşil Ç, Budakoğlu İ. Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medyayı Eğitim-Öğrenim Amaçlı Kullanımı. *Tıp Eğitimi Dünyası.* 2016;15(46).

Culquichicón C, Helguero-Santin LM, Labán-Seminario LM, Cardona-Ospina JA, Aboshady OA, Correa R. Massive open online courses in health sciences from Latin American institutions: A need for improvement? *F1000Res.* 2017;6:940.

Çoban S. Yeni İletişim Teknolojileri İle Öğrenme: Kitleli Açık Çevrimiçi Ders Modelleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi,* 2017;63;84-94.

de Waard I. mMOOC design: Ubiquitous, open learning in the cloud. In: Berge ZL, Muilenburg LY, eds. Handbook of mobile learning. New York: Routledge; 2013, p:356-368.

Downes S. Connectivism' and connective knowledge.2011 493-565.

Emanuel EJ: Online education: MOOCs taken by educated few. Nature. 2013;503:342.

El-Hmoudova D. MOOCs motivation and communication in the cyber learning environment. Procedia - Soc Behav Sci. 2014;131:29-34.

Ergüney M, Uzaktan Eğitimin Geleceği: MOOC (Massive Open Online Course). Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi. 2015;4:15-22.

Fox S, Duggan M. Health Online 2013. Pew Research Center, American Life Project. 2013

Hew KF, Cheung WS. Students' and instructors' use of Massive Open Online Courses (MOOCs): Motivations and Challenges. Educ Res Rev. 2014;12:45-58.

Göker G. Keskin S. Sosyal Medya Türevi Olarak Sosyal İçerik Platformları: Betimsel Bir İnceleme. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2015;8(39):861-874.

Goldberg LR, Crocombe LA. Advances in medical education and practice: role of massive open online courses. Advances in Medical Education and Practice. 2017;8 603–609.

Karacadal Ö, Çobanoğulları F, Eryılmaz S, Bolat A. MOOCs ile Yabancı Dil Öğretimi: Almanya, Fransa ve Türkiye'nin Karşılaştırılması. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (PAU Journal of Education). 2018;44:63-76.

Kop R. The challenges to connectivist learning on open online networks: Learning experiences during a massive open online course. The International Review of Research in Open and Distance Learning. 2011;12(3),19-38.

Li Y, Zhang M, Bonk CJ, Guo Y. Integrating MOOC and flipped classroom practice in a traditional undergraduate course: Students' experience and perceptions. Int J Emerging Technol Learn. 2015;10:4-6.

Liyanagunawardena TR, Williams SA. Massive open online courses on health and medicine: review. *J Med Internet Res.* 2014; 16:191.

Mishra SK. Quality education for children, youth and adults through mobile learning. In: Keengwe J, eds. *Pedagogical applications and social effects of mobile technology integration.* 1st ed. Hershey, PA. IGI Global; 2013: p: 225-237.

Online Courses Raise Their Game: A Review of MOOC Stats and Trends in 2014. Available: <https://www.class-central.com/report/moocs-stats-and-trends-2014>.

Ongulu S, Aktürk H, Şahin Ç, Hanoğlu E, Dinçer K. Kitlesele açık çevrimiçi ders ortamları (MOOCs- Massive Open Online Courses). AB'2016 Bildiri 279.

Rebooting RJ. MOOC research: improve assessment, data sharing, and experimental design. *Science.* 2015;347:34-35.

Rodríguez-Morales AJ, Culquichicón-Sánchez C, Gil-Restrepo AF: Baja producción científica de decanos en facultades de medicina y salud de Colombia: ¿una realidad común en Latinoamérica? *Salud Publica Mex.* 2016;58(4):402-403.

Shweiki E, Martin ND, Beekley AC, Jenoff JS, Koenig GJ, Kaulback KR, Lindenbaum GA, Patel PH, Rosen MM, Weinstein MS, Zubair MH, Cohen MJ. Applying Expectancy Theory to residency training: proposing opportunities to understand resident motivation and enhance residency training. *Adv Med Educ Pract.* 201;29:339-346.

Stracke CM. How can e-learning and MOOCs reveal and exploit the hidden treasures of open research and open education? In: Teixeira AM, Szűcs A, Mázár, I, eds. *From education to employment and meaningful work with ICTs.* Proceedings of EDEN Annual Conference. 2014:pp 11. Zagreb: European Distance and E-Learning Network.

Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Sağlık İnsangücü analizi. TKHK 2014:4.

von Muhlen M, Ohno-Machado L. Reviewing social media use by clinicians. *J Am Med Inform Assoc.* 2012;19:777-781.

EKLER

EK-1. Türk KBB Boğaz Derneğinin haberleşme kanalı KBB platformunda yayınlanan MOOC bilgilendirme yazısı

Uzaktan ve açık öğretim günümüzde yaygın olarak kullanılan bir eğitim aracıdır. Bu amaçla kullanılan platformlardan biride Massive Open Online Courses (MOOCs, Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersler) olarak adlandırılan platformlardır. Eğitim uzmanları arasında MOOC'un bireylerin mesleki ve bireysel gelişimlerine katkı sağladığı, bu dersler sayesinde bireylerin öğrenme maliyetlerinden ve öğrenme zamanından tasarruf sağladıkları, iş yaşamından kopmadan yapılandırılmış, doğru ve güvenilir bilgiye erişim imkanı sağladığı görüşü yaygındır. Biz de Türkiye'de mezuniyet sonrası KBB alanında kitlesele açık çevrimiçi derslerin eğitim-öğrenim amaçlı kullanımları hakkında bilgi sahibi olmak ve farkındalığı artırmak amacıyla anket çalışması yapmayı planladık.

Araştırma kapsamında size sorulacak sorularda kimliğiniz ile ilgili herhangi bir bilgi alınmayacaktır. Araştırma, katılımcılar yönünden herhangi bir risk taşımamaktadır. Sizden alınacak tüm bilgiler bilimsel bir araştırmaya veri olarak kullanılacak, çalışma süresince tutulan bütün kayıtlar ve verilerin tamamı araştırmacı tarafından gizlilik ilkesine göre saklanacaktır. Çalışmanın sonuçları bilimsel toplantılar ya da yayınlarda sunulabilir. Aşağıdaki linki tıklayarak yaklaşık 3 dakikanızı alacak bu ankete tüm akademisyen, uzman ve asistan doktorlar katılabilir.

Link: <https://goo.gl/forms/4zJ4scH0hfqUSH1O2>

EK-2. Mezuniyet Sonrası KBB Eğitim Ve Öğretiminde Kitlesele Açık Çevirimiçi Derslerin Kullanımı
Anket Formu

Bu çalışmaya gönüllü olarak katılmayı onaylıyor musunuz?	
A-Evet	B-Hayır
Yaş;	Çalışma Yeri; İl.....
Cinsiyet;	İlçe
1-Ünvanınız	
A-KBB Asistanı	
B- Uzman Doktor	
C-Yrd. Doç.Dr.	
D-Doç.Dr	
E-Prof.Dr	
2-Çalıştığınız Kurum:	
A-Üniversite Hastanesi	
B- Eğitim ve Araştırma Hastanesi	
C- Devlet Hastanesi	
D- Özel Hastane	
E- Muayenehane	
3-Uzmanlık Eğitiminizi hangi kurumdan Aldınız?	
A- Üniversite Hastanesi	
B-Eğitim ve Araştırma Hastanesi	
4- Sosyal Medyayı (Facebook, Twitter, Youtube, Google, WhatsApp vb) KBB uzmanlık Eğitimi için kullanıyormusunuz?	
A-Evet	
B-Hayır	
5- Sosyal Medyayı KBB uzmanlık eğitimi kullanıyorsanız ne sıklıkla kullanıyorsunuz?	
A- Her gün	
B-Haftada bir	
C-Ayda bir	
6-Sosyal Medyayı KBB eğitiminde en sık ne için kullanıyorsunuz?	
A- Ameliyat izlemek	
B- Literatür takibi	
C- Teknoloji Takibi	
D- Diğer(Lütfen açıklayınız	
7-Massive Online Open Course(MOOC) yani Kitlesele Açık Çevirimiçi Ders programları hakkında bilgiye sahip misiniz?	
A- Evet	
B-Hayır	

8- MOOC eğitimi hakkında aşağıdaki soruları yanıtlar mısınız?

MOOC	Katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Kararsızım	Kısmen katılıyorum	Katılıyorum
Her yerden ulaşılabilir olması tercih sebebidir					
Güvenilirdir					
Ücretsiz olması katılımımı artırır					
Sertifika veren kursları tercih ederim					
Ara sınavların olması kurs başarısını artırır					
Türkiye'den yapılan kursları tercih ederim					
Yurtdışından yapılan kursları tercih ederim					
Tıpta mezuniyet sonrası eğitim için uygundur					
Akademik yükseltme kriteri olarak kullanılmalıdır					
Bu anketi doldurduktan sonra bir MOOC programına katılmayı düşünüyorum					

9- Daha önce herhangi bir MOOC programına dahil oldunuz mu?
A- Evet
B- Hayır
10- Cevabınız evet ise hangi platformu kullandınız?
A-Coursera,
B-Edx,
C-Udacity,
D- Futurelearn,
E- Openstudy,
F-Codeacademy,
G- Udemy
I-Diğer(.....)
11- MOOC'u eğitim amaçlı kullanıyorsanız, haftada kaç saatinizi ayırıyorsunuz?
A-1 saatten az
B-1-6 saat arası
C- 6 saatten fazla
12- MOOC'a başlayıp tamamlamadığınız kurs oldu mu?

A- Hayır
B- Evet (Nedenini açıklayınız.....)
13- MOOC'da katıldığınız kurslardan sertifika aldınız mı?
A- Evet
B-Hayır
14- MOOC eğitiminden fayda gördünüz mü?
A-Evet
B-Hayır

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı	Hülya	Uyruğu	T.C.
Soyadı	EYİĞÖR	Tel no	05334267064
Doğum tarihi	01.12.1973	e-posta	hulinar@yahoo.com

Eğitim Bilgileri

Mezun olduğu kurum		Mezuniyet yılı
Lise	Manavgat Lisesi	1989
Lisans	Akdeniz Üniversitesi	1996
Yüksek Lisans	Adnan Menderes Üniversitesi	2001

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre (yıl-yıl)
Asistan	Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı	1997-2001
Uzman doktor	Aydın Devlet Hastanesi KBB Kliniği	2002-2005
Yrd.Doç	Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı	2005-2008
Yrd. Doç.	Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı (YÖK Kanunu 40/b maddesi uyarınca 1 yıl süreyle görevlendirme)	2006-2007
Uzm. Dr	Aydın Atatürk Devlet Hastanesi KBB Kliniği	2008-2010
Başasitan	Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Kliniği	2010-2012
Doç.Dr.	Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Kliniği	2012-2016
Öğretim Üyesi	Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Antalya SUAM	2016-

Yabancı Dilleri	Sınav türü	Puanı
İngilizce	2005-ÜDS	65

Proje Deneyimi

Proje Adı	Destekleyen kurum	Süre (Yıl-Yıl)
Deneyisel Hipotiroidi Oluşturulan Ratlarda Rinit Etiyopatogenezi” Yardımcı Araştırmacı	Adnan Menderes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri, Proje Kodu; TPF-07018 “	2008
“OSAS’lı Hastalarda Serumda Copeptin Düzeyinin Araştırılması’, Yardımcı Araştırmacı	Antalya EAH Bilimsel Araştırma Projesi 81266704/29.04.2013	2013
"Kronik Tonsillitli Hastalarda Tonsil Dokusu ve Periferik Kanda B Lenfosit Alt Tiplerinin Belirlenmesi" Sorumlu Araştırmacı,	Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Bilimsel Araştırma Projesi 81266704/869	2016

Burslar-Ödüller:

"Obstrüktif Uyku Apnesinde Laparoskopik Sleeve Gastrektominin Etkisi" adlı çalışma ile 5. Uyku Bozuklukları Kongresi Uyku Bozuklukları ve Uyku Teknisyenliği Kursları 25-29 Mayıs 2016 Trabzon, Poster Birincilik Ödülü

Yayınlar ve Bildiriler:

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler :

A1. Eyigor H., Unsal A.I, Unsal A., “The role of accompanying sinonasal abnormalities in the outcome of endonasal dacryocystorhinostomy” , *American Journal Of Rhinology* , 20 (6) , 620-624,(2006). DOI: 10.2500/ajr.2006.20.2944.

A2. Aydın O.N., Ugur B., Ozgun S., Eyigor H., Copcu O,”Pain prevention with intraoperative ketamine in outpatient children undergoing tonsillectomy or tonsillectomy and adenotomy” , *Journal Of Clinical Anesthesia* , 19 (2) , 115-119, (2007). DOI: 10.1016/j.jclinane.2006.06.003.

- A3. Eyigor H., Eyigor M., Gunel C., Gultekin B., Basak H.S, Aydin N,” Characterization of fungi in chronic rhinosinusitis using polymerase chain reaction and sequencing”, *European Archives Of Oto-Rhino-Laryngology* , 265(6) , 651-655, (2008). DOI: 10.1007/s00405-007-0529-0.
- A4. Turgut M., Ozsunar Y., Meteoglu I., Eyigor H.,”Subperiosteal Hematoma of the Orbit Secondary to Sinusitis: Reports of unusual case” , *The Internet Journal of Neurosurgery* , (2009).
- A5. Eyigor M., Eyigor H., Gultekin B., Aydin N., “Detection of Helicobacter pylori in adenotonsillar tissue specimens by rapid urease test and polymerase chain reaction” , *European Archives Of Oto-Rhino-Laryngology*, 266(10), 1611-1613, (2009). DOI: 10.1007/s00405-008-0903-6.
- A6. Eyigor H., Suren D., Osma U., Sezer C., Yilmaz M.D., ” A Case of Angiomyolipoma Rarely Located in the Larynx” *Case Reports in Otolaryngology* ,(2011). DOI:10.1155/2011/427074.
- A7. Tuncyurek O., Eyigor H., Ozkul A., “What Is the Importance of Radiology in Obstructive Sleep Apnea?”, *Journal of Craniofacial Surgery*, 22(5), 1971-1973, (2011). DOI: 10.1097/SCS.0b013e31822eaa3b
- A8. Döger F., Eyigör H., Kozacı D., Başak S., “Role Of Impression Cytology Method in The Assessment Of Follow Up And Severity Of Symptoms For Allergic Rhinitis.” *Nobel Med*, 7(3):18-21, (2011).
- A9. Eyigor H., Osma U., Yılmaz MD., Selcuk OT., “Multiple Sialolithiasis In Sublingual Gland That Causes Dysphagia.” *Am J Case Rep*, 13:44-46, (2012).
- A10. Eyigor H, Selcuk OT, Osma U, Koca R, Yilmaz MD., “Cervical Osteophytes: A Rare Cause Of Obstructive Sleep Apne.” *J Craniofac Surg*, 23(5):e444-6, (2012).
- A11. Eyigor H., Osma U., Yılmaz MD., Eyigor M., Gultekin M., Erin N., “Substance P and Vasoactive Intestinal Peptide Levels in Middle Ear Effusions of Children.” *Acta Otolaryngol*, 132(10):1036-41, (2012).
- A12. Eyigor H., Basak S., Kozacı D., Culhaci N, Dost T, Ulutas P., “Pathogenesis Of Rhinitis In Rats With Experimentally Induced Hypothyroidism.” *Clin Lab*, 58(11-12):1263-1268, (2012).
- A13. Eyigor H., Osma U, Eyigor M., Yilmaz MD, Gultekin B., Telli M., Ozturan A., Gultekin M., “Detection Of Human Bocavirus In Children With Upper Respiratory Tract Infection By Polymerase Chain Reaction”, *Clin Lab*, 59(1-2):139-142, (2013).

- A14. Selçuk ÖT., Osma U., Süren D., Eyigör H., Yılmaz MD., Sezer C., “Nasal folliculosebaceous hamartoma with vascular-mesenchymal overgrowth in an infant.”, *J Craniomaxillofac Surg*, 41(3):242-244, (2013). doi: 10.1016/j.jcms.2012.09.008.
- A15. Selcuk OT., Eraslan A., Osma U., Eren E., Eyigor H., Yilmaz MD., “Benign paroxysmal positional vertigo caused by swimming.” *Asian J Sports Med*, 5(1):71-72, (2014).
- A16. Erol B., Osma U., Selçuk OT., Süren D., Eyigör H., Gürses C., Köroğlu M., “Submandibular lateral epidermoid cyst: imaging findings of a rare case.” *B-ENT*, 10(2):165-169, (2014).
- A17. Eyigor M., Eyigor H., Osma U., Yilmaz MD., Erin N., Selcuk OT., Sezer C., Gultekin M., Koksoy S., “Analysis of serum cytokine levels in larynx squamous cell carcinoma and dysplasia patients.” *Iran J Immunol*, 11(4):259-268, (2014). doi: IJiv11i4A4.
- A18. Bisgin A., Eyigor H., Osma U., Yilmaz MD., Yalcin AD., “Serum soluble tumour necrosis factor related apoptosis-inducing ligand level and peripheral eosinophil count in patients with nasal polyposis.” *J Laryngol Otol*, 129(3):250-253, (2015). doi: 10.1017/S0022215114003442.
- A19. Coban DT., Eyigor H., Erol MK., Osma U., Yilmaz MD., Selcuk OT., “Glaucoma and other ocular findings in obstructive sleep apnea syndrome.” *Acta Medica Mediterranea*, 31:363, (2015).
- A20. Osma U., Eyigor H., Suren D., Sezer C., Yilmaz MD., “Biphasic synovial sarcoma of the hypopharynx.” *Ear Nose Throat J*, 94(4-5):E36-9, (2015).
- A21. Selcuk OT., Eyigor M., Renda L., Osma U., Eyigor H., Selcuk NT., Yilmaz MD., Demirkıran C., Unlu H., Gültekin M., “Can we use serum copeptin levels as a biomarker in obstructive sleep apnea syndrome?”, *J Craniomaxillofac Surg*, 43(6):879-882, (2015). doi: 10.1016/j.jcms.2015.03.031.
- A22. Selcuk OT., Erol B., Renda L., Osma U., Eyigor H., Gunsoy B, Yagci B, Yılmaz D., “Do altitude and climate affect paranasal sinus volume?”, *J Craniomaxillofac Surg*, 43(7):1059-1064, (2015). doi: 10.1016/j.jcms.2015.05.013.
- A23. Renda L., Parlak M., Selçuk ÖT., Renda R., Eyigör H., Yılmaz MD., Osma Ü., Filiz S., “Do antithyroid antibodies affect hearing outcomes in patients with pediatric euthyroid Hashimoto's thyroiditis?”, *Int J Pediatr Otorhinolaryngol*, 79(12):2043-2049, (2015). doi: 10.1016/j.ijporl.2015.09.006.

- A24. Renda R., Renda L., Selçuk ÖT., Eyigör H., Yılmaz MD., Osma Ü., “Cochlear sensitivity in children with chronic kidney disease and end-stage renal disease undergoing hemodialysis.”, *Int J Pediatr Otorhinolaryngol*, 79(12):2378-2383, (2015). doi: 10.1016/j.ijporl.2015.10.048.
- A25. Osma U., Kurtoglu E., Eyigor H., Yılmaz MD., Aygener N., “Sensorineural hearing loss in β -thalassemia patients treated with iron chelation.”, *Ear Nose Throat J*, 94(12):481-455, (2015).
- A26. Selçuk ÖT., Renda L., Erol B., Osma Ü., Eyigor H., Öztürk H., “A case of laryngeal leiomyosarcoma and review of the literature.”, *Ann Maxillofac Surg*, 5(2):274-276, (2015). doi: 10.4103/2231-0746.175772.
- A27. Yılmaz MD., Eyigor H., Osma U., Selçuk OT., Renda L., Pirtik İ., Yalcin AD., “Prevalence Of Allergy In Patients With Benign Lesions Of The Vocal Folds.”, *Acta Medica Mediterranea*, 32: 195. (2016).
- A28. Selcuk OT., Eyigor M., Renda L., Selcuk NT., Eyigor H., Yılmaz MD., Osma U., İlden O., Unlu H., Gür ÖE., Ensari N., Gültekin M., “Serum Copeptin Levels In Chronic Rhinosinusitis With Nasal Polyps.” *Acta Medica Mediterranea*, 32: 435, (2016).
- A29. Renda L., Selçuk ÖT., Eyigör H., Osma Ü., Yılmaz MD., “Smartphone Based Audiometric Test for Confirming the Level of Hearing; Is It Useable in Underserved Areas?”, *J Int Adv Otol*, 12(1):61-66, (2016). doi: 10.5152/iao.2016.1421.
- A30. Eyigör H., Çekiç B., Çoban DT., Selçuk ÖT., Renda L., Şimşek EH., Yılmaz MD., “Is there a correlation between the clinical findings and the radiological findings in chronic maxillary sinus atelectasis?”, *J Craniomaxillofac Surg*, 44(7):820-826, (2016). doi: 10.1016/j.jcms.2016.04.004.
- A31. Selçuk ÖT., Renda L., Osma U., Suren D., Eyigor H., Yılmaz MD., Sezer C., “Solitary Fibrous Tumor of the Larynx: Literature Review and A Case Presentation.” *Egyptian Journal of Ear, Nose, Throat and Allied Sciences*, (2016). doi: 10.1016/j.ejenta.2016.02.001.
- A32. Selcuk ÖT., Eraslan A., Filiz S., Renda L., Selcuk NT., Eyigor H., Osma U., Yılmaz MD., “Is Orienteering Sport Associated With Allergic Rhinitis In Adolescents?”, *The Journal of Sport Medicine and Physical Fitness*, 2016. (Basım aşamasında).

- A33. Ozturan A, Eyigor H, Eyigor M, Osma U, Yılmaz MD, Selcuk OT, Renda L, Gultekin M. The role of IL-25 and IL-33 in chronic rhinosinusitis with or without nasal polyps. *European Archives Of Oto-Rhino-Laryngology* 2016
- A34. Ensari N, Gür ÖE, Selçuk ÖT, Renda L, Osma Ü, Eyigör H, Çekiç B. Is Presence Of Vascular Loop In Mrı Always Related To Tinnitus?" *J Craniofac Surg.* 2017 Jan 31. doi: 10.1097/SCS.00000000000003546.
- A35. Eraslan A, Ot Selcuk, H Eyigor, Z Erkal... Success Rate Of Outpatient Weight Management In Obese Patients With Obstructı-Ve Sleep Apnea - *Acta Medica*, 2016
- A36. Koca R, Eyigor M, Osma U, Eyigor H, Yılmaz, Selcuk OT, Renda L, Gultekin M. Significance Of Interleukın-17a, Interleukın-23 In Chronic Rhinosinusıtıs Patients With Nasal Polyps. *Acta Medica* 2016
- A37. Çekiç B, Selçuk ÖT, Toslak İE, Osma Ü, Eyigör H, Erol MK. Does severe obstructive sleep apnea syndrome alter retrobulbar blood flow? A color Doppler ultrasound study. *J Med Ultrason* (2001). 2018 Jan 23.

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitabında (*Proceedings*) basılan bildiriler:

- B1. Aydın N. , Eyigör M., Başak H.S., H. Nar, "Middle meatal aspiration technique in microbiological diagnosis of maxillary sinusitis" ,10th *European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Disease*, Stockholm, Clinical Microbiology and Infection Vol. 6, Sup1, p.no:317, Blackwell Publishing, 2000.
- B2. Aydın O.N., Ugur B., Ozgun S., H. Eyigor, Copcu O., "Is there preemptive analgesic properties of ketamine on tonsillectomy/adenotonsillectomy surgery?" Pain in Europe IV. Praque, Czech Republic, September 2-6 2003.
- B3. Eyigor H. , Eyigor M., Başak H.S, "Detection of microbiological agents in pediatric acute rhinosinusitis by middle meatus aspirate cultures" ,6th *International Conference on Pediatric Otorhinolaryngology*, Athens, International Journal Of Pediatric Otorhinolaryngology Vol. 68, No. 5, 693, Elsevier, 2004.
- B4. Eyigor H. , Eyigor M. , Günel C., Gultekin B., Basak H.S, Aydın N., "Detection Of Fungi In Chronic Rhinosinusıtıs With Or Without Nasal Polyps Using Polymerase Chain Reaction" ,6th *European Congress of Oto-Rhino-laryngology Head and Neck Surgery*. Vienna, Eur Arch Otorhinolaryngol, Vol. 264 (Suppl 1), 347, Springer, 2007.
- B5. Basak H.S. ,Eyigor H. ,Kozaci L.D. ,Ulutas P.A. ,Culhaci N. ,Dost T. ,Kavak T. Etiopathogenesis of rhinitis in hypothyroid rat 6th European Congress of Oto-

Rhino-laryngology Head and Neck Surgery. June 30th - July 4th, 2007 Vienna, Austria. ,Poster, 02.07.2007.

B6. Eyigor M. , Eyigor H., Gultekin B. , Aydin N ,”Detection of *Helicobacter pylori* in adenotonsillar tissue specimens” , *XII.International Congress of Bacteriology and Applied Microbiology*, İstanbul, Abstract Book, 298, P. no: BP-570, 2008.

B7. Gultekin B., Eyigor M, Eyigör H., Aydin N., "Detection of Human Bocavirus in Adenotonsillar Tissue Specimens by Polymerase Chain Reaction", *20. European Congress of Clinical Microbiology and Infection Diseases*, Vienna, Clinical Microbiology and Infection. Vol:16 Supp no:2, P. no:1386, 2010.

B8. Eyigor H, Osma U, Yalcin AD, Yilmaz MD, Pirtik I. Incidence of Allergy in Patients With Benign Lesion of the Vocal Cords. *XXII World Allergy Congress*. 4-8 December 2011, Cancun, Mexico.

B9. Eyigor H. Comparison of the Tympanometry and microscopy with results of myringotomy in the diagnosis of otitis media with effusion children. *11th International Congress of the European Society of Pediatric Otorhinolaryngology*, 20-23 May 2012, Amsterdam.

B10. Eyigor H, Osma U, Yilmaz MD, Eyigor M, Gultekin M, Erin N. Levels of Substance P, and Vasoactive Intestinal Peptide in middle ear effusion of children with otitis media. *11th International Congress of the European Society of Pediatric Otorhinolaryngology*, 20-23 May 2012, Amsterdam.

B11. Eyigor H, Osma U, Yilmaz MD, Selcuk OT, Koca R, Yalcin AD. Detection of soluble TRAIL in patients with nasal polyposis. *31st Congress of the European-Academy-of-Allergy-and-Clinical-Immunology(EAACI)* Jun 16-20, 2012.Geneva, Switzerland.

B12. Eyigor M, Eyigor H, Osma U, Yilmaz MD, Erin N, Selcuk OT, Sezer C, Gultekin M, Koksoy S. Analysis of serum cytokine levels in larynx squamous cell carcinoma and dysplasia patients: cytokine occurs at premalignant stage. *20th World Congress Seoul Korea* June 1-5, 2013. Korea

B 13. Osma U, Bisgin A, Eyigor H, Yalçin AD. Soluble TRAIL Release In Metastatic Stage-4 Laryngeal Squamous Cell Carcinoma *EAACI-WAO World Allergy and Asthma Congress* 22 - 26 June 2013, Milan, Italy

B14. Selcuk OT, Renda L, Osma U, Suren D, Eyigor H, Yilmaz D, Sezer C.Solitary Fibrous Tumor of the Larynx: A Case Presentation. *10th Congress of the European*

Laryngological Society 2nd Joint Meeting of ABEA & ALA 9-12 April 2014, Antalya, Turkey

B15. Pirtik İ, Yılmaz D, Eyigor, Suren D, Selcuk OT, Renda L, Gokay AD. The importance of Claudine 3,4,7 in the prognosis of laryngeal squamos cell carcinoma. *10th Congress of the European Laryngological Society 2nd Joint Meeting of ABEA & ALA 9-12 April 2014, Antalya, Turkey*

B16. Bilgi B, Yılmaz MD, Eyigor H, Selcuk OT, Osma U, Renda L Does vestibuler evoked myogenic potentials (VEMP) have prognostic significance in patients with sudden sensorineural hearing loss with or without concomittant vertigo symptoms. *II. Vertigo Academy International, 22-23 May 2015, Moscow. Russia*

B17. Selcuk OT, Eraslan A, S Filiz, Renda L, Selcuk N, Eyigor H, Osma U, Yılmaz MD. Does the duration of participation to orieentering effects the freqency of allergic rhinitis in adolescent orienteers in West Mediterranean Region: a prospective, blinded clinical study. *European Academy of Allergy and Clinical Immunology(EAACI) 6-10 June 2015,Barcelona, İspanya*

B18. Ozturan A, Eyigor H, Eyigor M, Osma U, Yılmaz MD, Selcuk OT, Renda L, Gultekin M. The role of IL-25 and IL-33 in chronic rhinosinusitis with or without nasal polyps. *ERS 2016, 3-7 July 2016, Stockholm Sweden*

B19. Eyigor H, Eyigor M, Erol B, Selcuk OT, Renda L, Yılmaz MD, Demirkiran C, Gultekin M, Erin N. Changes in SP levels of inferior concha of patients with mucosal contact headache. *ERS 2016, 3-7 July 2016, Stockholm Sweden*

B20. Işık ÜG, Selçuk ÖT, Eyigör H, Osma Ü, Yılmaz MD. Balaban K. Kondrodermatitis Nodularis Chronica Helicis 13. Uluslararası KBB Kongresi 5-7 Nisan 2018 Poster Sunum

C. Yazılan uluslararası kitaplar veya kitaplarda bölümler :-

D. Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

D1. Basak S., Metin K.K., Erpek G., NAR H. “Erişkin yaş grubunda görülen sekretuar otitis media'da nazal kavite ve nazofarenks patolojileri”. K.B.B. ve Baş Boyun Cerrahisi Dergisi, 1999;7 (1):1-5.

D2. Başak S., Aydın N., Nar N., Metin K.K, Eyigör M., ”Orta meatus aspirasyonu tekniğiyle örnek alınarak akut maksiller sinüzitin mikrobiyolojik tanısı” ,*İnfeksiyon Dergisi* 2000;14(1): 71-74 .

- D3. Başak S., Aydın N., Nar H., Eyigör M., Erpek G., Gürel M., "Kronik süperatif otitis media'dan izole edilen mikroorganizmalar ve antibiyotik duyarlılıkları" *İnfeksiyon Dergisi* 2000;14(2):245-248.
- D4. Özgün S., Uğur B., Aydın O.N., Eyigör H., Erpek G., "Preemptif Uygulanan Ketamin Tonsillektomi Sonrası Analjezi ve Analjezik Tüketimine Etkisi". *Türk Anest Rean Der Dergisi*. 2003;1:247-252
- D5. Başak H.S., Eyigör H., Eyigör M., Kozacı L.D, "Topikal Mometazon Furoat Nazal Sprey Tedavisinin Alerjik Rinit Kliniği, IL-4 ve IL-8 Düzeyleri Üzerine Etkisi", *Türk Otolarengoloji Arşivi* 2003;41(2):75-80.
- D6. Metin KK., Çulhaci N., Eyigör H., Erpek G. "İzole Mukozal Larengeal Kandidiazis: Olgu Sunumu". *Türk Otolarengoloji Arşivi* 2004: 42(2).105-109.
- D7. Eyigör H., Başak O., Uluutku S., Tekin S. "Akut tonsillofarenjitin hızlı tanısında strep A OIA testinin ve CRP'nin yeri". *Türk Otolarengoloji Arşivi*, 2005; 43(2): 79-83.
- D8. Kozacı L.D., Chukanza I.C., Eyigör H., Döğer F., Kavak T., Başak S., "Alerjik Rinitli Hastalarda Topikal Mometazon Furoat Tedavisinin Makrofaj Migrasyon İnhibitör Faktör'ün Lokal ve Sistemik Düzeyleri Üzerine Etkisi", *Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2005;6(2):23-27.
- D9. Eyigör H., Başak S. "Çocukluk çağı akut rinosinüzitlerinde predispozan faktörler ve bakteriyel etkenlerin değerlendirilmesi". *Kulak Burun Bogaz İhtis Derg.* 2005;15(3-4):49-55.
- D10. Eyigör H., Arıhan G., Ergin F., Barlık Y. "Kronik Farenjitli Hastalarda Psikiyatrik Hastalık Profili". *Kulak Burun Boğaz İhtisas Dergisi* 2006;16(4):178-182.
- D11. Eyigör H, Yürekli H. "Ağız içine spontan olarak düşen dev submandibular tükrük bezi taşı. Olgu Sunumu". *Türk Otolarengoloji Arşivi* 2006;44(3):177-181.
- D12. Eyigör H, Ergin F, Yürekli H. "Burun Tıkanıklığına Neden Olan Alt Konka Hipertrofinde Radyofrekans Uygulamasının Klinik Etkinliği". *Türk Rinoloji Dergisi*, 2008;1:23-26.
- D13. Eyigör H., Dost T., Dayanır V., Başak S., Eren H. "Naso-ophtalmic myasis:Case report". *Kulak Burun Boğaz İhtisas dergisi* 2008;18(6):371-373
- D14. Osma Ü, Eyigör H, Yılmaz M.D. Fatal seyreden boyunda nekrotizan fasiit olgusu. *Kulak Burun Bogaz İhtis Derg.* 2011 Nov-Dec;21(6):341-4.

- D15. Eyigör H, Suren D, Yılmaz MD, Osma U, Sezer C. Submandibuler Bölgede Ektopik Paratiroid Adenom; Olgu Sunumu. *Near East Medical Journal* .(Kabul Ocak 2012)
- D16. Eyigör H., Mustafa Deniz Yılmaz, Üstün Osma, Rahime Koca. Bilateral Maksiller Sinüsde Ektopik Diş İçeren Dentijeröz Kist: Olgu Sunumu. *Kocatepe Tıp Dergisi*. (Kabul Şubat 2012).
- D17. Eyigör H., Selçuk OT., Eren E., Yılmaz MD., Osma U. ACE-İnhibitör Kullanımına Bağlı Anjiyoödem. *Journal of Clinical and Analytical Medicine*. 2012, DOI: 10.4328/JCAM.971
- D18. Eyigör H., Osma U, Yılmaz MD, Aygener N, Buyruk A. Nazal septum deviyasyonlu hastalarda ameliyat başarısının orta kulak ventilasyonu üzerine etkisi *Kulak Burun Bogaz İhtis Derg* 2013;23(1):1-6
- D19. Tunçyürek Ö, Eyigör H, Songu M. The relationship among concha bullosa, septal deviation and chronic rhinosinusitis. *J Med Updates* 2013;3(1):1-7.
- D20. Eyigör H, Yılmaz MD; Osma, Selçuk ÖT, Renda L, Bilgi B. Comparison of the tympanometry and binocular microscopy with results of myringotomy in the diagnosis of otitis media with effusion in children. *KBB-Forum* 2015;14(2)
- D21. Renda L, İlden O, Selçuk OT, Süren D, Eyigör H.Parotid metastasis of renal cell carcinoma *ENTcase* 2016
- D22. Buyruk A,Osma U, Yılmaz MY, Eyigör H. Pepsinogen identification in the middle ear fluid of children with otitis media with effusion. *KBB İht Dergisi*;2016.
- D23. Osma Ü, Özturan A, Selçuk ÖT, Eyigör H, Yılmaz MD, Alikanoğlu AS. Sublingual Dev Dermoid Kist NEMJ (Yayın Kabul Edildi Basım Aşamasında)
- D24. Pırtık İ, Yılmaz MD, Eyigör H, Süren D, Selçuk ÖT, Osma Ü, Renda L, Gökay AA.Larenks Skuamöz Hücreli Karsinomların Prognozunda Claudin 3 ,4 , 7'nin Yeri *KBBForum*2016;15(4)
- D25. Akıdan M, Çoban Dt, Eyigör H, Erolmk, Selçuk Öt, Renda L, Yılmaz Md, Pitozis Nedeni Olarak Silent (Sessiz) Sinüs Sendromu, 10.5336/ophthal.2016-53565
- D26. Eyigor H, İlden O, Suren D, Nergis D, Renda L. A Rare Cause of Snoring: Isolated Nasopharyngeal Lymphangioma. *J Clin Anal Med* 2017;8(suppl 3): 192-5
- D27.Osma Ü, Selçuk ÖT, Şimşek EH, Renda L, Eyigör H, Yılmaz MD, Süren D. Botryoid Type Oropharyngeal Embryonal Rhabdomyosarcoma in a Pediatric Patient: A Rare Case Report. *Sted* 2017;26:162-175.

- D28. Eyigör H, Eren E Nazal polipler. Klinik Tıp Solunum Aktüel. Cilt 8 Sayı 1. Aralık 2017
- D29. Erdem Ö, Eyigör H, Selçuk ÖT, Yılmaz MD, Osma Ü. Zorlu entübasyona neden olan asemptomatik valleküler kist. KBB Uygulamaları 2018, 6(2):79-81.
- D30. Renda L, Yılmaz G, Selçuk ÖT, Özbudak İ, Eyigör H. Lokalize laryngeal amiloidoz. Nadir bir olgu sunumu. Stet 2018 27(3).205-207
- D31. Öztürk G, Tunç U, Balaban K, Eyigör H. A Rare Tumor of Palatine Tonsils: Chondrolipoma. Turk Arch Otorhinolaryngol 2018; 56(3): 180-2

E. Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan bildiriler:

- E1. Başak S., Aydın N., Nar H., Eyigör M., Erpek G., Gürel M, “Kronik süperatif otitis mediadan izole edilen mikroorganizmalar ve antibiyotik duyarlılıkları”, *14. Antibiyotik ve Kemoterapi (ANKEM) Kongresi*, Ankem Dergisi 13(No:2):109 Mayıs-Haziran 1999 Antalya.
- E2. Başak S., Aydın N., Nar H., Metin KK, Eyigör M., “Orta meatus aspirasyonu tekniğiyle örnek alınarak akut maksiller sinüzitin mikrobiyolojik tanısı”, *14. Antibiyotik ve Kemoterapi (ANKEM) Kongresi*, Ankem Dergisi 13(No:2):163, Mayıs-Haziran 1999, Antalya.
- E3. Başak S., Yenisey Ç, Eyigör H. “Allerjik rinitli hastalarda tedavi öncesi ve sonrası serum proinflatuar sitokin düzeyleri”. *II. Palandöken KBB Sempozyumu*. Özet kitabı 19, Mart 2001, Erzurum.
- E4. Özgün S., Aydın O.N., Uğur B, Eyigör H., Erpek G. “Tonsillektomilerde preemtif uygulanan ketaminin postoperatif analjezi ve analjezik tüketimine etkisi”. *TARK 2002* özet kitabı 116, Ekim 2002 Antalya.
- E5. Eyigör H., Başak O, Uluutku S, Tekin S. “Akut tonsillofarenjitin hızlı tanısında Strep A OIA testinin ve CRP nin değeri”. *Uludağ 2004 KBB Günleri* Tutanak kitabı sayfa 112, Mart 2004 Uludağ, Bursa.
- E6. Eyigör H., Eyigör M., Günel C. , Gültekin B. , Başak H.S, Aydın N., “Kronik rinosinüzitte fungal DNA'nın analizi (Ön Çalışma)” ,28. *Türk Ulusal Otorinolarenoloji ve Baş-Boyun Cerrahisi Kongresi* bildiri özet kitabı sayfa 147, Antalya, Mayıs 2005.
- E7. Başak S., Kaçar F., Eyigör H, Kozacı D. “Alerjik rinitte bir tanı yöntemi olarak impresyon sitolojisi”. 28. *Türk Ulusal Otorinolarenoloji ve Baş-Boyun Cerrahisi Kongresi* Bildiri özet kitabı, 130, Mayıs 2005 Antalya.

- E8. Ünsal İ., Eyigör H. “Travoprost sonrası görülen öksürük ve hemoptizi”. TOD *39.Ulusal Oftalmoloji Kongresi* son duyuru ve özet kitabı. 207, Eylül 2005, Antalya.
- E9. Eyigör H., Eyigör M., Günel C., Gültekin B., Başak H.S, Aydın N., “Nazal poliplerde Polimeraz Zincir Reaksiyonu ile Mantarların Araştırılması” , *4. Ulusal Moleküler ve Tanısal Mikrobiyoloji Kongresi*, Kongre kitabı 169, Nisan 2006 Ankara.
- E10. Karaman C.Z., Saraçoğlu T., Eyigör H., Başak S. “Bilateral kronik maksiler sinüs atelettazisi: Olgu sunumu”. *28. Ulusal Radyoloji Kongresi* 1357, Ekim 2007, Antalya.
- E11. Çeri N.G., Eyigör H., Başaloğlu H.K., Turgut M, Ceylan A., Tellioglu A.M., Başaloğlu H., “Validity of Metric Assessment of the Mastoid Triangle in Sex Determination” *Uluslararası katılımlı XI. Ulusal Anatomi Kongresi*, Ekim 2007, Denizli.
- E12. Eyigör H, Yılmaz MD, Osma Ü, Koca R. “Bilateral maksiler sinüs içinde ektopik diş ile ilişkili dentigeröz kist: olgu sunumu”. *7. Türk Rinoloji Kongresi* Bildiri kitabı 40, Mayıs 2011, Antalya
- E13. Tunçyürek Ö, Eyigör H. “Konka büllozanın sinüzit-sinonazal anatomik varyasyonlar ile ilişkisi”. *7. Türk Rinoloji kongresi* Bildiri kitabı 45, Mayıs 2011, Antalya.
- E14. Eyigör H, Osma Ü, Eyigör M, Yılmaz MD, Gültekin B, Telli M, Özturan A, Gültekin M. “Çocuk yaş grubu üst solunum yolu infeksiyonlarının etyolojisinde Bocavirus?”. *33. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* Bildiri özetleri,47 Ekim 2011, Antalya.
- E15. Eyigör H, Osma Ü, Yılmaz M.D, Selçuk Ö.T. “Disfajiye neden olan sublingual multiple sialolitiazis”. *33. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* Bildiri özetleri 118, Ekim 2011, Antalya.
- E16. Osma Ü, Kurtoğlu E, Eyigör H, Yılmaz M.D, Aygener N. “Demir şelasyon tedavisi alan Beta talasemi hastalarında sensörinöral işitme kaybı. *33. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* Bildiri özetleri 226, Ekim 2011, Antalya.
- E17. Ensari N, Osma Ü, Eyigör H, Selçuk Ö.T, Yılmaz M.D. “Yetişkinde tek taraflı burun tıkanıklığı nedeni, konjenital koanal atrezi”. *33. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* Bildiri özetleri 279, Ekim 2011, Antalya.
- E18. Osma Ü, Eyigör H, Süren D, Sezer C, Yılmaz M.D. “Hipofarenksin bifazik sinovyal sarkomu”. *33. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* Bildiri özetleri 335, Ekim 2011, Antalya.

- E19. Eyigör H, Süren D, Yılmaz M.D, Osma Ü, Sezer C. “Submandibular bölgede ektojik paratiroid adenom: Olgu sunumu”. 33. *Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* Bildiri özetleri 336, Ekim 2011, Antalya.
- E20. Yılmaz M.D, Eyigör H, Osma Ü, Aygener N, Koca R. “Çocuklarda adenoid doku hipertrofinin iştirme üzerine etkisi”. 33. *Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* Bildiri özetleri 469, Ekim 2011, Antalya.
- E21. Eyigör H, Osma Ü, Yılmaz MD, Aygener N, Buyruk A. Nazal septum deviasyonlu hastalarda ameliyat başarısının orta kulak ventilasyonu üzerine etkisi. 8. *Türk Rinoloji Kongresi*, 24-27 Mayıs 2012, Antalya.
- E22. Selçuk ÖT, Osma Ü, Suren D, Eyigör H, Yılmaz MD, Sezer C. Nazal Follikulokistik Hamartoma. 8. *Türk Rinoloji Kongresi*, 24-27 Mayıs 2012, Antalya.
- E23. Eyigör H, Selçuk ÖT, Bilgi B, Yılmaz MD, Osma Ü. Hemoptizinin nadir bir nedeni; Dev thornwaldt kisti. 34. *Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 10-14 Ekim 2012, Antalya.
- E24. Osma Ü, Özturan A, Yılmaz MD, Eyigör H, Selçuk ÖT, Sezgin A. Sublingual dev dermoid kist. 34. *Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 10-14 Ekim 2012, Antalya.
- E25. Selçuk ÖT, Koca R, Eyigör H, Osma Ü, Yılmaz MD, Süren D. Servikal heterotopik pleomorfik adenom; olgu sunumu. 34. *Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 10-14 Ekim 2012, Antalya.
- E26. Selçuk ÖT, Eren E, Bilgi B, Eyigör H, Yılmaz MD, Osma Ü. Retrospektif bir çalışma: Epistaksisli olguların değerlendirilmesi. 34. *Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 10-14 Ekim 2012, Antalya.
- E27. Yılmaz MD, Koca R, Osma Ü, Eyigör H, Selçuk ÖT, Sezer C. Paranasal Ewing sarkomu: nadir bir vaka sunumu. . 34. *Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 10-14 Ekim 2012, Antalya.
- E28. Eren E, Eraslan A, Selçuk ÖT, Eyigör H, Osma H, Yılmaz MD. Yüzme sonrası gelişen benign paroksizmal pozisyonel vertigo. 34. *Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 10-14 Ekim 2012, Antalya.
- E29. Koca R, Selçuk ÖT, Eyigör H, Yılmaz MD, Osma Ü. Nadir bir temporal kemik travması nedeni: Anahtar penetrasyonu. . 34. *Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 10-14 Ekim 2012, Antalya.

- E30. Osmalı Ü, Bilgi Ü, Selçuk ÖT, Eyigör H, Erol B, Yılmaz MD, Sezer C. Nazal septum kaynaklı hemanjioperisitoma: nadir bir olgu. *9. Türk Rinoloji Kongresi*, 23-26 Mayıs 2013, Antalya.
- E31. Selçuk ÖT, Eraslan A, Osmalı Ü, Türkoğlu N, Orhan İ, Yılmaz MD, Eyigör H. Oryantiring sporcularında alerjik rinit sıklığı spora katılım süresi ile ilişkili mi? *9. Türk Rinoloji Kongresi*, 23-26 Mayıs 2013, Antalya.
- E32. Yılmaz MD, Özturan A, Selçuk ÖT, Eyigör H, Renda L, Osmalı Ü, Erol B. Nazal kaviteyi dolduran dev rinolit. *9. Türk Rinoloji Kongresi*, 23-26 Mayıs 2013, Antalya.
- E33. Eyigör H, Çoban DT, Osmalı Ü, Yılmaz MD, Selçuk ÖT, Renda L. Fasiyel asimetriye yol açan dev maksiler sinus mukoseli: olgu sunumu. *9. Türk Rinoloji Kongresi*, 23-26 Mayıs 2013, Antalya.
- E34. Selçuk ÖT, Eren E, Erol B, Eyigör H, Osmalı Ü, Yılmaz MD, Pınarcı T. Nazal septumun lobuler kapiller hemanjiomu. *9. Türk Rinoloji Kongresi*, 23-26 Mayıs 2013, Antalya.
- E35. Eraslan A, Selçuk ÖT, Türk A, Erkal Z, Selçuk NT, Eyigör H, Yılmaz MD, Osmalı Ü. Obez obstrüktif uyku apne sendromlu hastalarda egzersizin terapotik etkinliğinin incelenmesi. *9. Türk Rinoloji Kongresi*, 23-26 Mayıs 2013, Antalya
- E36. Eyigör H, Selçuk ÖT, Erol B, Renda L, Yılmaz MD, Osmalı Ü. Kraniofasiyal Fibröz Displazi: Olgu Sunumu. *Otoloji-Nörootoloji ve Odyoloji Toplantısı* 5-8 Eylül 2013, Gaziantep
- E37. Eyigör H, Selçuk OT, Renda L, Yılmaz MD, Osmalı U, Güleç F. Maksiller Sinüste İzole Aspergillozis, *35. Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 2-6 Kasım 2013, Antalya.
- E38. Yılmaz MD, Eren E, Selçuk ÖT, Erol B, Renda L, Eyigör H, Osmalı Ü. Geriatrik Hastada Nazal Septumun Lobüler Kapiller Hemanjiomu. *35. Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 2-6 Kasım 2013, Antalya.
- E39. Selçuk ÖT, Demirkıran C, Eyigör H, Osmalı Ü, Süren D, Renda L, Yılmaz MD. Larenks Karsinomu Nedeni ile Boyun Diseksiyonu Yapılan Hastada Lenf Nodunda Rastlantısal Whartin Tümörü *35. Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 2-6 Kasım 2013, Antalya.
- E40. Osmalı Ü, Özturan A, Selçuk ÖT, Eyigör H, Erol B, Renda L, Yılmaz MD. Pediatrik Hastada Ateşli Silah Yaralanması: Parotiste kurşun. *35. Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 2-6 Kasım 2013, Antalya.

- E41. Çoban DT, Eyigör H, Erol MK, Osma Ü, Yılmaz MD, Selçuk ÖT. Obstrüktif uyku apne sendromunda glokom ve diğer göz bulguları. *35. Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*, 2-6 Kasım 2013, Antalya(sözel sunum).
- E42. Ensari N, Selçuk ÖT, Renda L, Osma Ü, Eyigör H, Çekiç B. Tinnitus engellilik değerlendirmesi sonuçları ile vasküler loop varlığının karşılaştırılması. *9. iç kulak hastalıkları ve Kokleer İmplantasyon Sempozyumu*. 03-05 Eylül 2014.
- E43. Selçuk OT, Demirkıran C, Renda L, Eyigör H, Osma Ü, Yılmaz MD. Larenkste Nadir Bir Yabancı Cisim Aspirasyonu: Total Diş Protezi. *36. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* 5-9 Kasım 2014.
- E44. Eyigör H, Eren E, Selçuk ÖT, Renda L, Osma Ü, Yılmaz MD. İnkomplet Nazofarengeal Stenoz: Nadir Bir Olgu Sunumu. *36. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* 5-9 Kasım 2014.
- E45. Selçuk OT, Eyigör M, Renda L, Osma Ü, Eyigör H, Selçuk NT, Yılmaz MD, Demirkıran C, Ünlü H, Gültekin M. Tıkayıcı Uyku Apne Sendromunda Serum Kopeptin değerlerini biomarker olarak kullanabilir miyiz? *36. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* 5-9 Kasım 2014.
- E46. Osma U, Selçuk OT, Şimşek EH, Renda L, Eyigör H, Yılmaz MD, Süren D. Pediatrik hastada orofaringeal rabdomyosarkom botryoid tip: Nadir bir olgu sunumu *36. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi* 5-9 Kasım 2014
- E47. Koca R, Eyigör M, Osma Ü, Eyigör H, Yılmaz MD, Selçuk ÖT, Renda L, Gültekin M. Nazal Polipozisli Kronik Rinosinüzit Hastalarında IL-17A ve IL-23 Düzeyleri. *10. Türk Rinoloji Kongresi* 22-25 Mayıs 2014, Antalya Sözel Sunum
- E48. Ensari N, Gür ÖE, Öztürk MT, Selçuk ÖT, Osma Ü, Süren D, Eyigör H. Trombositten zengin fibrin membranın kulak zarı perforasyonlarında onarıcı etkisi: Deneysel çalışma. *37. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*. 28 Ekim-1 Kasım 2015, Antalya; Sözlü Sunum
- E49. Renda L, Parlak M, Selçuk ÖT, Renda R, Eyigör H, Yılmaz MD, Filiz S, Osma Ü. Antitiroid antikorların pediatrik ötiroid Hashimoto tirioditli hastalarda işitme fonksiyonları üzerine etkilerinin araştırılması. *37. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*. 28 Ekim-1 Kasım 2015, Antalya; Sözlü Sunum
- E50. Eyigör H, Çekiç B, Çoban DT, Selçuk ÖT, Renda L, Şimşek HE, Yılmaz MD. Kronik maksiller sinus atelettazisinin klinik ve radyolojik bulgular ile korelasyonu. *37. Türk Ulusal KBB ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*. 28 Ekim-1 Kasım 2015, Antalya; Sözlü Sunum

- E51. Osmalı Ü, Selcuk OT, Eyigör M, Renda L, Selçuk NT, Eyigör H, Yılmaz MD, İlden O, Ünlü H, Gültekin M.PAP tedavisi altındaki ağır OSA'lı hastalarda serum copeptin seviyelerinin araştırılması. *12.Türk Rinoloji Kongresi ve 4. Ulusal Otoloji Nörootoloji Kongresi* 21-24 Nisan 2016, Antalya
- E52. Eyigör H, Eren E, Yeğinaltay T, Turhan, Selçuk OT. Renal Hücreli Karsinomun Sinonazal Metastazı *12.Türk Rinoloji Kongresi ve 4. Ulusal Otoloji Nörootoloji Kongresi* 21-24 Nisan 2016, Antalya
- E53. Çakır T, Eyigör H, Aslaner A, Bülbüller N, Oruç MT, Selçuk OT, Canbolat C, Balasar Ö, Osmalı Ü. Obstrüktif uyku apnesinde laparoskopik sleeve gastrektominin etkisi. *5. Uyku Bozuklukları Kongresi, Uyku Bozuklukları ve Uyku Teknisyenliği Kursları*, 25-29 Mayıs 2016 Trabzon
- E54. Eyigör H, İlden O, Süren D, Nergiz D, Renda L. Horlamanın nadir bir nedeni; izole nazofarengeal lenfanjioma. *38. Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*. 26-30 Ekim 2016, Antalya
- E55. Deniz İ, Renda L, Osmalı Ü, Yılmaz MD, Eyigör H. Skalp Lentigo Melanoma. *38. Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi*. 26-30 Ekim 2016, Antalya
- E56. Renda L, Yılmaz G, Selcuk OT, Özbudak İH, Eyigor H. Lokalize laringeal amiloidoz: Nadir bir olgu sunumu, *13. Türk Rinoloji Kongresi* 4-7 Mayıs 2017 Antalya
- E57. Öztürk G, Tunc U, Balaban K, Eyigor H. Tonsilin nadir bir tümörü: Kondromolipom, *13. Türk Rinoloji Kongresi* 4-7 Mayıs 2017 Antalya
- E58. Tunc U, Eyigor H, Akgündüz Z, Süren D, Renda L. Parafaringeal alanda nadir görülen bir tümör; Extranodal Non-Hodgkin's Lenfoma, *13. Türk Rinoloji Kongresi* 4-7 Mayıs 2017 Antalya
- E59. Erdem Ö, Eyigör H, Selcuk OT, Yılmaz MD, Osmalı Ü, Zor entübasyon nedeni asemptomatik valleküler kist, *13. Türk Rinoloji Kongresi* 4-7 Mayıs 2017 Antalya
- E60. Eyigor H, Küçüktepe Ü, Yılmaz MD, Osmalı Ü, Durmuş E, Erol B, Renda L, Selcuk OT. Septum cerrahisi öncesi çekilen Paranasal Sinüs BT ameliyat endikasyonunu değiştirir mi? *13. Türk Rinoloji Kongresi* 4-7 Mayıs 2017 Antalya
- E61. Cengiz A, Çoban DT, Durmaz D, Eyigör H, Erol MK, Bulut M, Süren E, Doğan B. Nazolakrimal kanal tıkanıklığına eşlik eden nazal patolojiler. *TOD 51. Ulusal Kongre* 24-29 Ekim 2017 Antalya Poster sunumu
- E62. Ensari N, Gür ÖE, Gür N, Selçuk ÖT, Yılmaz MD, Renda L, Çekin Y, Eyigör H. Ani İşitme Kayıplarında Apelin Hormon Düzeyleri Ve Etyolojideki Yeri *39. Türk*

Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi, 8 Kasım – 12 Kasım
Antalya, Sözel Sunum

E63. Öztürk G, Yılmaz G, Eyigör H, Yılmaz MD, Osma Ü, Selçuk ÖT. Yenidoğanda
Parotis Bölgesinde Hemanjiyom: Nadir Bir Olgu Sunumu. 39. Türk Ulusal Kulak
Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi, 8 Kasım – 12 Kasım Antalya, Poster
sunumu

E64. Eyigör H, Çakır T, Selçuk ÖT, Osma Ü, Yılmaz MD, Şen G, Oruç MH. Bariatrik
Cerrahisinin Obstrüktif Uyku Apsesi Üzerine Etkileri (3 yıllık) QuasiEXperimental
Çalışma. 14. Türk Rinoloji Kongresi 28 Nisan 2018. Sözel Sunum

E65. Eyigör H, Çoban DT, Öztürk G. External Dakriosistorinostominin Sinonazal
Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi. 14. Türk Rinoloji Kongresi 28 Nisan 2018. Poster
Sunum